

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASİ
SOSYALİZM
İÇİN

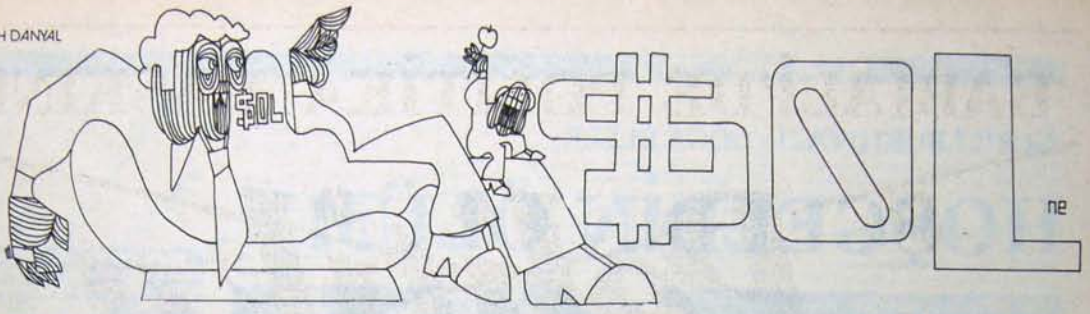
YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SİYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ - SAYI : 86 - 30 KASIM 1976

5 TL.

BÜYÜK BURJUVAZİ VE MÜCADELE

BÜYÜK BURJUVAZİ VE MÜCADELE

YALÇIN KUÇUK

Halk Partisi'ni, en azından 1973 çizgisinin gerisine çekmek isteyenlerle mücadele, DİSK üst yönetimi ile mücadele, büyük burjuvazi-CHP-DİSK üst yönetimi arasında aracılık misyonunu üstlenen küçük burjuva kalemlerle mücadele aslında ve özünde büyük burjuvazi ile mücadele demek. Çünkü, Halk Partisi'ni en azından 1973 çizgisinin gerisine çekenler, kısa bir süre için de olsa, büyük burjuvaziye yeni oy tabanı yaratma işlevini yerine getiriyorlar. DİSK üst yönetimi, işçi sınıfının siyasal hareketine cephe almanın da ötesinde, işçi sınıfının ekonomik mücadele örgütünü dinamitliyor. Küçük burjuva kalemlerin bir bölümü, kendi geçmişlerini inkâr pahasına da olsa, büyük burjuvazi-CHP-DİSK üst yönetimi arasında çimento olmayı tercih ediyor.

Çok açık bir gerçek ama tekrarında yarar var: Büyük burjuvazinin kendisini ele alırsanız, bir küçük "oligarşi" ile karşılaşsınız. Büyük burjuvaziye böyle almak güzel bir mantık oyunundan başka anlama gelmez. Büyük burjuvaziye böyle kavramaya çalışmak aysbergin su üstündeki görüntüsü ile uğraşmaktan ibaret. Büyük burjuvazinin diktası, diğer sınıf ve kesitler içinde elde ettiği mevzilerle ayakta duruyor. Bu mevzileri ayaklarının altından çekin, büyük burjuvaziye yenmek çok kolaylaşır. Büyük burjuvaziye yenmek, cepheden hücum kadar büyük burjuvazinin diğer sınıf ve kesitler içindeki mevzilerini elde etmeye bağlı. Büyük burjuvazi bunun bilincinde. Bu yüzden kaybettiği mevzilerin bazılarını kazanmaya çalışıyor. Bir yandan Halk Partisi'ni daha geri çizgiye çekmeye çalışırken, diğer yandan da DİSK üst yönetimi eliyle işçi sınıfının ekonomik mücadele örgütünü tahrip etmeye uğraşiyor. İşçi sınıfının ekonomik mücadele örgütünü, gerileyen Halk Partisi aracılığıyla büyük burjuvazinin peşine takmaya çalışıyor. Bir yandan kendilerini reddeden küçük burjuva kalemler, diğer yandan, "sosyalist havariler" büyük burjuvazinin bu en büyük manevrasına alkış tutuyorlar.

Büyük burjuvazi ile mücadele etmek için işçi sınıfının ekonomik mücadele örgütü var. Büyük burjuvaziye yenmek için işçi sınıfı ekonomik mücadele yapıyor. Herde de yapacak. Yalnız ekonomik mücadele ile burjuvazinin diktasına son verilemeyeceği biliniyor. Bilinmesi gerekli. Ekonomik mücadelenin yükselen çizgisiyle giderek sömürünün ortadan kalkacağı ve burjuvazinin diktasının sona ereceği düşüncesi bir efsane. Bu tür efsanelerin sahipleri var. Çok önemli değil. Önemli olan işçi sınıfının siyasal mücadelesinin ve siyasal hareketinin önemini gittikçe artan ölçüde kabul edilmesi. Ancak siyasal mücadele ve siyasal hareketin kabul edilmesi işçi sınıfının ekonomik mücadelesinin önemsiz olduğu anlamına gelmiyor. Siyasal mücadele ve sosyalist hareket, işçi sınıfının öz örgütü olarak, burjuvazinin diktasına son verecek ittifakları kurma ve geliştirme işlevi düşüyor. Bu işlev, ekonomik mücadeleyi, sınırlı sermaye emek çatışmasını aşan boyutlara sahip.

İşçi sınıfının devrimci ekonomik mücadele örgütü var: DİSK. Şimdi DİSK, DİSK üst yönetiminin eliyle ne hale getiriliyor. Somut örnekler gerek. Orta sayfada bir taze örnek sergileniyor. DİSK üst yönetimi Beton-İş adında yeni bir sendika kuruyor. Yeni sendika kurmak ve örgütlemek DİSK'in görevi. Böyle söylenebilir. Ancak bu iş kolunda kesinlikle böyle söylenemez. Bu iş kolunda Beton-İş adı altında yeni bir sendika kurmak, kelimenin tam anlamıyla, bölücülük yapmak. DİSK üst yönetimi bugün, kelimenin tam anlamıyla, bölücülük yapıyor. Çünkü bu iş kolunda DİSK'e bağlı bir sendika var: Keramik-İş. Keramik-İş, DİSK'in üyesi. DİSK'in, aynı iş kolunda yeni bir sendika kuracak yerde, kendisine bağlı sendikadan çıkışını istemesi gerekmez mi? Gerekir ama DİSK üst yönetimi bunu istemez. Çünkü sosyalistlerin etkin ve görev başında olduğu sendikalarda, DİSK üst yönetiminin çeşitli tüzük oyunları, yasa dışı oyunları Keramik-İş'te sökmek. Sonuç vermedi. Bu yüzden DİSK üst yönetimi, kendisine bağlı bir sendikayı yenilbilmek için bir sendika kurmaya çalışıyor. DİSK üst yönetimi açıkça bölücülük yapıyor. İşçi sınıfının birliğinden söz edenlerin geldikleri noktaya bakın.

Bir Petrol-Kimya İş Sendikası var. DİSK üst yönetimi, bu sendikayı uzun yıllar DİSK'in ilkelerine karşı çıkmış bir sendika ağasına peşkeş çekebilmek için neler yapmadı? Bunlar biliniyor. Bunları DİSK üst yönetimi de biliyor. Bildiği için de Petkim'de yapılan son referandumda Petrol-Kimya İş sendikasının adını bile kullanmadı. Bir sendika için referandum yapıyor ve sendikanın adı bile kullanılmıyor. Çünkü DİSK üst yönetiminin atadığı başkanın kişiliği işçiler tarafından çok iyi biliniyor. İşte bu sendika. Bu sendika ne halde? Bu sendikadan ne halde olduğunu anlayabilmek için sendikandan ne olduğunu hatırlamak gerek. Sendikandan en önemli halkası işyeri temsilcileri. Pat-

ronla yüz yüze mücadele eden, iş yerinde her gün işçinin hakları için mücadele edenler baş temsilci ve işyeri temsilcileri. Baş temsilci ve işyeri temsilcileri olmadan sendikadan söz etmek mümkün değil. Bugün ise Petrol Kimya İş sendikasının pek çok işyerinde, pek çok fabrikada, hukuken görev yapan baş temsilci ve işyeri temsilcileri yok. İşçiler oy birliği ile temsilcilerini seçiyorlar. DİSK üst yönetiminin Petrol Kimya İş'in başına atadığı yöneticiler, işçilerin oy birliği ile seçtikleri temsilcileri onaylamıyor. Bunun yerine, tüzüğü zorlayarak da olsa, atama ile işyeri temsilcisi bulmaya çalışıyorlar. İşçilerin onaylamıyorlar. Çünkü ilaç sanayinin, kimya sanayinin fabrikalarında bir tek işçiler bile DİSK üst yönetiminin Petrol Kimya-İş'in başına getirdiği sendika ağaları ile işbirliği yapmıyor. DİSK üst yönetimi, bu uygulamayla yalnızca yerli sermayeye değil üstelik yabancı sermayeye de büyük hizmetlerde bulunuyor. İşçiyi, patronla mücadele edecek temsilcilerinden yoksun bırakıyor. Meydanı, Türk-İş ve diğer sarı sendikalara açıyor. Bu kadar açıyor.

DİSK üst yönetimi yalnızca büyük burjuvazi ile değil, MC Hükümeti ile de aynı paralelde. Örnek istenir mi? Örnek Bursa'dan. Bursa'da DİSK'e bağlı Maden-İş güçlü. Maden-İş'in gücünün kanıtları basında da sergilendi. Faşist Türk Metal, Seydişehir'de tezgahladığı Bursa'da yapmayı planladı. Planı, üstün bir mücadele ile boşa çıkardı. İşçilerin dayanışması ve işçilerin oylarıyla seçtiği Bölge Temsilcisi'nin çalışmalarıyla. Genel Yas'a birlikte MC ve faşistler tekrar hücumu geçtiler. İlk hedef, Maden-İş Bursa Bölge Temsilcisi. Bölge Temsilcisi atılırsa, işlerin kolay olacağı düşünülüyor. Gerçekçi bir düşünce. Bu gerçekçi düşünceyi, Genel Yas sırasında, Bursa Valisi açıkladı: "Bursa'dan ya sen gideceksin, ya ben gideceğim" dedi. Yazıldı. DİSK üst yönetimi kararı ile MC Hükümeti'nin Bursa Valisi yerinde kaldı. DİSK üst yönetimi bir yıldırım telgraf ile Bursa Temsilcisi'nin görevinden aldı. İşçilerin oylarıyla seçilen bir temsilciyi, bir yıldırım telgrafı ile görevinden aldı. Yerine, ilişlikle ilgili olmayan bir mühendisi atadı. Artık DİSK üst yönetimi, görev verecek işçi lideri bulamıyor. Küçük burjuvazinin kaypaklığını, kaypaklığı tercih ediyor. Meydanı Türk-İş ve sarı sendikalara bırakmak için bundan daha gerçekçi bir tercih olamaz.

DİSK üst yönetimi ile mücadele burjuvazi ile mücadele demek. Özü ile büyük burjuvazi ile mücadele demek. Araya Halk Partisi'nin, "sosyalist havarilerin" girmesi, bu somut olguğu gölgelemeye yetmiyor. Yetemez. Halk Partisi, sermayeye güvence vermek için 1973 çizgisini tümüyle tersine çeviriyor. Bir tek istisna ve bir tek yenilikle: "Halk iktidarı". Halk Partisi, sermayeye güvence vermek için kanlı kurucağın yaparken neden "halk iktidarı" sloganında ısrar ediyor? Neden, burjuvazi "halk iktidarı" sözünden ürkmüyor? Üzerinde düşünmek gerek. Düşünülmeye ortaya çıkan şu: "Halk iktidarı", eğer hükümete gelebilirse, 1977 sonrasında Halk Partisi'ne gerekli bir edebiyat. İşçi Sınıfı ve emekçilere yeni yükler bindirebilmek için gerekli bir edebiyat. "Halk iktidarı"na karşı grev, ekonomik mücadele olur mu? Hazırlık bu yönde. Bir yandan edebiyat hazırlanıyor. Diğer yandan işçi sınıfının ekonomik mücadele örgütü tahrip ediliyor. Birbirleriyle son derece tutarlı iki gelişme. Halk Partisi, uygulayacağı "halk iktidarı" için gerekli önlemleri şimdi den alıyor. DİSK üst yönetimi aracılığıyla işçi sınıfının ekonomik mücadele gücünü eritiyor.

Somut durum bu. Somut durum, çuvala sığdırılmayan mızrak örneği kadar açık. Ama mızrağı çuvala koymak isteyenler olacak. Oluyor. Kendi geçmişlerini reddetme pahasına mızrağı çuvala sığdırmaya çalışan oluyor. "Korkmayın" diyorlar. "Ecevit'in kişiliği var." CHP, sermayeye güvence veriyor, içindeki demokratları tasfiye için, DİSK üst yönetimini kısındandıracak tüzük uygulamalarını sahneliyor. Mızraklarını terk edip çuvala yerleştirmek isteyenler "korkmayın, Ecevit'in kişiliği var" diyorlar. Güvenciyi Ecevit'in kişiliğinde buluyorlar. Sormak gerek: 1971 öncesinde Ecevit'in kişiliği yok mu idi? Ya vardı, ya da yoktu. Var idi ise, o zaman Ecevit'in kişiliği neden güvence oldu? Yok idi ise Ecevit kişiliğini yeni kazandıysa, onların gelişmesine bağlı olarak Ecevit'in kişiliğinin de değişeceği kabul ediliyor demek. Kimse, mızraklarını çuvala yerleştirmek isteyenlerin durumuna düşmesin.

Hepsi açık. Hepsi ortada. Büyük burjuvazi kaybediyor. Büyük burjuvazinin kaygısına binenler birlikte kaybediyor. Büyük burjuvazi kaybedecek. Büyük burjuvazinin kaygısına binenler birlikte kaybedecek. Bu yılın yaz başından beri gelişen olaylar gösteriyor. Büyük burjuvazi-CHP-DİSK üst yönetiminin, sosyalist hareketi küfredemeyen bir küçük gazeteyle bile tahammül edememesi, güçlerinin ölçüsünü veriyor. Hem de çok iyi bir biçimde.

GERİCİ BURJUVAZİ - DOĞA ELELE:

HOŞGELDİN ÖLÜM

Geçtiğimiz haftanın Çarşamba günü öğle saatlerinde Van ve yöresini sarsan ve binlerce yoksul insanın ölümüne, yaralanmasına, kurtulan onbinlerce insanın bağrında silinmeyecek maddi ve manevi acılara yol açan deprem, geri kalmış, işbirlikçi kapitalist ekonomilerin sağlığı insanlık dışı yaşama koşulları ve sonuçlarını bir kez daha gözüne sermesi bakımından acı, ıbrat verici, lanetlenmiş bir olay olarak tekrar yaşanıyor...

Ne ilkti ne de sonucusu olacaktı bu deprem. Deprem kuşağının önemlice bir bölümüne oturan Türkiye'de, deprem doğal afetten çok, burjuva iktidarınca objektif olarak doğal nüfus törpülenmesi olayı olarak kabul edildi ve kabul edilmeye devam ediyor...

Deprem felaketinin ölümcül darbelerini yiyen yoksul insanların iniltilerinden çok, kulakları sağır edersene yükselen Bâb-âli feryadına ne demeli!...

"Pek çoğumuzun adını belki ilk kez duyduğumuz Çaldıran'da, Muradiye'de, Erciş'te" diye başlayan ve iri puntolarla devam eden "Acıyı yüreğimizde hissettik" biçimindeki matem naralarının sahipleri, daha ilk anda, "Türkiye'de bölgeler arası dengesizlikten" söz edildi-

ğinde şaha kalkan soven azgınlığın ta kendisi değil midir?...

Yıllardır bilinenek alınan ekonomik kararlarla gelişmesi engellenen doğu'nun nüfusuna ikinci sınıf vatandaş muamelesi yapan ayrımcı politikanın, ıktel tarıma, toprağa teslim ettiği insanların iniltilerine karşı alacağı hiçbir insani önem yoktu ve olmadı...

Yıllardır bölgeye ve onunun sosyo-ekonomik yapısına önem olarak sadece jandarmayı gönderme mahareti göstermiş ayrımcı politikanın, "Yatak-yorgan-baltaneye-kurban-ekmek-çadır" edebiyatı tekrar yeri göğü tuttu...

SALT BUGÜN MÜ?

"Türkiye'de Van depremi ilk kez yaşanmadı. Bir gazetesinin deyimiyle deprem haberi "klise" idi ve arşivden bir örneği çekilip alındığında pekala aynıısını yazmak her olayda mümkündür. Sadece yerler değiştiği...

Bugün Van'ı sarsan deprem, tehlike olarak Türkiye'yi dolanmaktadır, yarın bir başka yerde ölümcül sarsıntıları duyurması beklenmektedir.

Doğuda, batıda, güneyde, kuzeyde...

Ayrımcı politikanın bölgeser arasına dağıttığı dengesizliklerle beslenen yoksulluk ve ölüm sadece geri ekonomilerle açıklanamayacak bir olgudur...

Her defasında olduğu gibi mezarlığın eşliğinde, emperyalizme göbekten bağlı işbirlikçi kapitalist ekonominin, tepeden tırnağa sömürücü, kanla beslenen varlığı, ellerini ovuşturarak beklemektedir...

Burjuvazinin, radyo ile televizyon ile ve bilümlü yayın organlarıyla giriştiği psikolojik duygu bombardımanının iskeletini, yeni ihaleler, alım-satımlar oluşturmaktadır.

Emperyalist savaşların meydanlarda bıraktığı insan ölümlerinden nasıl ki, uluslararası dev tröstler yararlanıyorsa, doğa ile savşın yere serdiği bedenlerden de pay çıkaracak, kâr toplayacak olanlar onlardır ve onların yemek artıklarından beslenen irili ufaklı sömürge kollarıdır...

Suçlu sadece doğa değildir...

ERZİNCAN - VARTO

BİNGÖL - LİCE...

Geçtiğimiz hafta, Van İli Kültür ve

Yardımlaşma Derneği açıklamasında da yer verilen görüşler doğrultusunda Van depreminin baş sorumlusu halkın üzerinde baskı ve tahakküm kuran sömürücü geri iktidardır.

Açıklamada şöyle deniliyordu: "Van ve çevresinin yıllardır tehlikeli deprem bölgesi olduğu bilindiği halde gerici iktidarlar en ufak bir tedbir almadıkları gibi, bölge halkını bu konuda uyarma ve eğitime girişiminde dahi bulunmamışlardır..."

Deprem en çok tahribat yaptığı Muradiye, Çaldıran ve çevresinde can kaybının en büyük nedeni olarak depremin şiddeti değil, halkın yaşadığı mağara tipi konutlarda oturmalarının neden olduğu anlaşıyor.

Doğu Anadolu ilk kez sallanmıyordu. Son 40 yıldan bu yana Erzincan, Varto, Bingöl, Lice gibi büyük depremler olmuştu, onbinlerce insan ölmüştü...

Niçin hâla insanlar mağara tipi yapıma evlerde barınmak zorunda kalmıştı?

Şimdi depremden kurtulanlar açlık, soğuk ve salgın hastalık tehlikesi ile karşı karşıya idi...

VAN NERESİ? ANKARA NERESİ?

Van depremi cephe iktidarı içindeki sürtüşmeye geçici bir mertebe olarak kullanılmaya kalktı. "Kuşku" bir süre için de olsa barışmışlardı... Basın, ipe sapa gelmez bir takım iğreti görüntüler peşindeydi.

Cephe başından cephe neticesine kadar herkesi bir matem havası almıştı! Geçen her gün kâr'dan sayılıyordu aslında...

Cepheci yetkililer, radyoda "Van'a yardım"ın Emlak Kredi Bankasında toplanacağını ilan ediyor, biraz sonra Diyanet İşleri Başkanı mikrofondaki "herkesi" yardımlar için Ziraat Bankası'na çağırıyordu...

Geçici bir duygu ikliminin sonunda Van yöresi yıkıntısının kendi halinde terk edileceği sonucu çıkıyordu. Önceki örneklerde neler olmuştu?.. Şimdi ne bekleniyordu?..

BİR BAŞKA SALLANTI...

Cephe Van yıkıntısı geçici bir sesizlik yaratmıştı ama CHP'deki kurultay öncesi hareketliliği etkilememişti.

CHP'de görünürde üç koldan gelişen hareketlilik, Kurultayın bir gün öncesi, saatten saate değişik yön ve yörgümler izledi... Tarafların karşı cepheleden alınan istihbarata dayanarak her dakika taktik ve mukabil hareket geliştirdikleri gözlemlendi...

Doğrusu bu ya, Kurultay arifesinin akşamı, gece yarısı ne Van vardı aktarlarda ne de yıllardır depremin yıkıcı ocaklar, yerin dibine indirdiği insanlar ve tüm bunlara neden olan sosyo-ekonomik nedenler...

Elbette kişilerin üzüntüden tepinmeleri değişik boyesli olaylarda beklenen.

CHP programı, sadece dedikodu yazanların ve hikmeti kendinden menkul köşe yazarların beğenilerini cekerken, kurultay öncesi CHP yapısını hiç ilgilendirmeyen, oligarşinin başında da Program taslağı gelmekteydi...

Görünen odur ki, emekçi tüm halkın geleceğini muhtemelen bir iktidar döneminde etkileyecek olan CHP programı hazırlayıcısının günlüni kırmamak için tartışma konusu bile olmayacaktır...

KURULTAY GENE KURULTAY

CHP kulislari kurultayda izlenecek karşılıklı salvaların olca tartışmalarıyla doluydu.

CHP merkez yönetiminin kurultay öncesi hazırladığı ve kendi görüşlerinin

ECEVİT

"NASIL ŞEYLER, İSTEMİYOR?"

"FARABI ÇATIŞMASI" NIN GÖRÜNTÜLERİNDEN BİRİ

CHP Gençlik Kolları Kurultayından önce Genel Merkez'e karşı olan il başkanları, Kurultay salonuna girmelerini güvence altına almak için kendilerininin "meşru" il temsilcileri oldukları konusunda ilgili yargı organlarının kararlarını alarak Ankara'ya öyle gelmişlerdi. Ancak, bu yargı organları kararları onları CHP yöneticileri için "meşru"laştırmaya yetmedi. Bu meşru il yöneticileri enson çözüm olarak Ecevit'e başvurmayla karar verdiler. Çünkü, kurultay öncesi Ecevit Kurultay'ın "demokratik" ve "özgür" olacağını söylemişti. Ecevit Kurultay salonuna gelirken "meşru" il başkanları ve yetkileri Ecevit'in yolunu kestiler ve yargı organlarının kararlarını gösterdiler. İl başkanlarından biri kırık ayakla süzünerek Ecevit'e "meşru"luk ile ilgili yargı organının kararını gösterdi. Ancak, bu seçenek de çözüm olmadı. Ecevit ağzını bile açmadı. Bu "meşru" il başkanlarını bırakıp hiçbir şey olmamış gibi salona girdi. Ayağı kırık il başkanının bir gün önce Genel Merkez binasının balkonundan aşağıya atıldığı için ayağının kırıldığını bilerek, Yargı organları kararlarını hiçe sayarak.

"UMUDUMUZ ECEVİT'İN ÇOKUŞU"

CHP 8. Gençlik Kolları Kurultayı

Genel Merkez'in istediği kişilerle yapılarak istenmeyenlere seslerini çıkarmak olanağı verilmedi. Sonunda "mutteber" Zeki Alçın ve tayfası yeniden seçildiler.

Karşı grup kurgundu. Genel Başkanına da kurgundu. Kapı önünde yargı organları kararlarına rağmen kendilerine sahip çıkmamıştı. Ancak, bu kurgunluk ile birlikte genel başkan umuttu. Nitekim, kurultay sonrası Genel Merkez'e karşı olan il başkanları toplanarak aralarından bir heyetin Ecevit'e gitmesini ve olan biteni anlatmasına karar verdiler. Erzurum il başkanı başkanlığında üç il başkanından oluşan bir heyet bu amaçla Genel Merkez'e gittiler. Ecevit heyet geldiğinde Parti Meclisine başkanlık ediyordu. Heyetin geldiği haber verildiğinde, sınırlı bir biçimde Parti Meclisinden izin istedi. Heyetin bulunduğu odaya hisimla girdi ve "böyle şeyler istemediği ve böyle hareketlere izin veremeyeceğini" söyledi. "Böyle şeyler" dediği, Genel Merkez'e ve Genel Merkez'in yaptıklarına karşı olmaktadır. Bunun üzerine heyet başkanı Erzurum Gençlik İl Başkanı ağlayarak, "bir ışık ve bir umut gerekerek buraya hanım böcekleri gibi süzünerek geldik. Ancak aldığımız. Böyle bir ışık ve umut yok artık." Bunları söyleyen genç il başkanı ağlıyordu. Ecevit bu olayı görüncü yumuşadı ama olan olmuştu.

FARABI ÇATIŞMASI

"Birden ne olduğunu anlayamadım. Bir grup, Ali Topuz'u yuhalyordu. Ecevit ise 'beni bu işlere karıştırmayın' diye bağıyordu. Olay, Farabi Sokakındaki CHP Genel Merkezinde geçiyordu. Çok şaşırđım, Komandolar, CHP Genel Merkezine hücum ettiler, sandım. Merdivenlerden adam atılıyordu. Birisinin ayağı kırıldı. Çok şaşırđım. Hemen gazeteye telefon ettim. Meğer Genel Merkezci gençler muhaliflerini dövüyorlarmış..."

Bu yazı çıkmadı. Böyle bir yazı yazılmadı, "Taksim Çatışması" yazısının yazarı Altan Öymen böyle bir yazı yazmadı. Halbuki böyle bir olay, gerçekten "olay" idi. Göşistler, Öymen'in deyiimi ile, "solcu gruplar" arasındaki çatışma ilginç olmaktan çıkmıştı. CHP Genel Merkezinde, daha sonra CHP Gençlik Kurultayındaki çatışma ise yeni bir "olay" idi. Buna rağmen Altan Öymen, bu konuyu önemli saymadı ve yazı yazmadı.

Yazmasını da kimse beklemedi. Çünkü "Taksim Çatışması" yazısının amacı sosyalist gücü küçültmek ve sosyalistlere nasihat vermekten ibaretti. "Farabi Çatışması" yazısı yazılı idi CHP Genel Merkezine nasihat vermek gerekcekti. Tereciye tere satılmayacağını Altan Öymen'in de bildiğine kuşku yok. "Farabi Çatışması" yazısını yazmamasından belli.

KURULTAY SONRASI GENEL MERKEZE KARŞI OLAN İLLERİN BAŞKANLARI ARASINDAN SEÇİLEN BİR HEYET ECEVİT'E DURUMU ANLATMAYA GİTTİ. HEYET GELDİĞİNDE ECEVİT PARTİ MECLİSİNE BAŞKANLIK EDİYORDU. HEYETİN GELDİĞİ HABER VERİLDİĞİNDE ECEVİT SINIRLI BİR BİÇİMDE PARTİ MECLİSİNİN İZİN İSTEDİ. HEYETİN BULUNDUĞU ODAYA HİŞİMLA GİRDİ. VE "BÖYLE ŞEYLER İSTEMEDİĞİNİ" SÖYLEDİ. "BÖYLE ŞEYLER" DEDİĞİ, GENEL MERKEZE KARŞI OLMAKTI.

"Beni yanlış anladınız" ile başlayan cümlesi yardı kesildi. Erzurum gençlik il başkanı, "hayır doğru anladık. Artık konuşulacak ve söylenecek bir şeyimiz kalmadı." dedi. Bunun üzerine Ecevit "Herşeyi inceleyeceğim, gerekirse kurultay yeniden yapılacaktır" umudu ile olayları kapattı.

ZEKİ ALÇIN'IN BİNDİRİLMİŞ HAZİR KUVVETLERİ

Zeki Alçın Gençlik Kurultay'ının güvenlik içinde geçmesi için her türlü önlemi almayı ihmal etmedi. Eli demir ve sopa tutan kim varsa topladı. Ancak bunları da yeterli bulmayarak doğduğu yer olan Ardeşen'den de yardım istedi. Eli silah ve demir tutan bir otobüs kişi yardım olarak Ankara'ya Zeki Alçın'ın emrine gönderildi. Bu hazir bildirilmiş kuvvetler salon içinde ve salon dışında Genel Merkezçilerin güvenliğini sağladı. Karşıt grupla yapılan kavgalarda her bu hazir bildirilmiş kuvvet görev yaptı. Son kavgada "gariip bir tecielli olarak" Alpaslan Türkeş'in kommandoları gibi Devlet'in güvenlik kuvvetlerine yardım ettiler. Hem de CHP'li gençlere karşı. "Sair, barışçıl ve özgürlükçü Sayın Ecevit'in gençlik kolları başkanı bu göreve zaten "bileği" güçlü olduğu için getirilmişti. Son Kurultay'da eski bakanlardan birinin üzerine yürüyerek dövmeye kalkışması da bunun en belirgin örneği oldu.

ECEVİT'İN YANSIZLIĞI

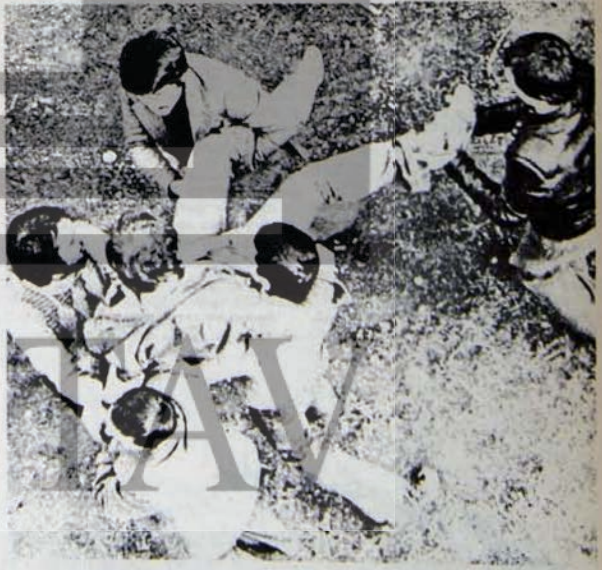
Ecevit her fırsatta, gençlik kolları ile ilgili olsun, ana kurultayla ilgili olsun yansız olduğunu belirtiyordu. Ancak, sözleri ile davranışları birbirini tutmuyor. Gençlik Kolları Kurultayının demokratik ve özgür bir ortamda geçeceğini söyleyen Ecevit nedense bu ortamı sağlayacak önlemler konusunda hiçbir şey yapmadı. Eli demir ve sopa

tutanlara ve bileği güçlü olanlara alanı boş bıraktı. Kurultaydan bir gün önce Genel Merkez'de iki grup arasında arbede olurken Parti Meclisi toplantısından kimsenin ayrılmamasına izin vermediği gibi, kendisi de olaylara kayıtsız kaldı. Bu sırada Genel Merkez savaş alanı durumuna gelmiş ve Genel Merkezçiler balkonlardan adam atmaya kadar içi götünmüşlerdi. "Barış sever" bir genel başkan olarak bu olayı önlememi. Önlememe nedeni ise Genel Merkez'e karşı olanların Genel Merkezçileri için "faşist" diye bağırması. Nitekim, olaylar başlamadan önce karşı grubun "faşistler" diye bağırması üzerine Ecevit "buna asla izin veremeyeceğim" dedi. Daha sonra ise karşı grup için açıkça düşündüğünü söylemekten geri kalmadı: "Bunları ben feshettim ve feshettirdim. Bu grubun ve onun adamlarının yeniden gençlik kollarını almalarına izin veremem. Bunu da benden kimse istemeyez.

İşte sayın Ecevit'in yansızlık anlayışı bu. Ve bunu uygulamaktadır bu günlerde.

KURULTAY ÖNCESİ VERİLEN UMUT

Gençlik Kolları Kurultay'ından önce Deniz Baykal, Ecevit ile görüştü. Baykal, Kurultay'ın "demokratik" olması için Ecevit'ten ciddi önlemler alınmasını istedi. "İstediginiz bir kimsenin Kurultay Başkanı olsun" dedi. Ecevit düşündükten sonra "Mustafa Üstündağ'a ne dersiniz?" diye sordu. Ecevit ve Baykal, Üstündağ'ın CHP Gençlik Kolları Kurultay Başkanlığında anlaşılabilir. Ancak, Genel Merkez ekibi Kurultay başkanlığına kendi adamların Şen'i getirdiler. Şen'in başkanlığına Ecevit'in onayı olup olmadığı bilinmiyor. Bilinen, Ecevit'in bu Kurultay'da gelip konuşması. "Seçimlerin" sonucundan hoşnut olması.

İSTENMEYENLER ARASINDA "BÖYLE ŞEYLER" DE VAR MI?

TEMEL SORUN EMPERYALİST KAPİTALİST SİSTEME YAPISAL BAĞIMLILIKTIR

SON GÜNLERDE KAMUYUNU MEŞGUL EDEN SERBEST BÖLGELER, DIŞA BAĞIMLILIK ARTIRMA POLİTİKASININ SONUCU OLARAK, TÜRKİYE'NİN DOĞAL KAYNAKLARINI EMPERYALİST GÜÇLERİN EMRINE VERMEYİ AMAÇLAMAKTADIR. AYRICA, SÖZ KONUSU "SERBEST BÖLGELER" İŞÇİ SINIFININ GREV VE DİĞER DEMOKRATİK HAKLARINI KISMAK İÇİN KULLANILMAK İSTENMEKTEDİR.

Geçtiğimiz hafta içerisinde Ankara'da Makina Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen Sanayi Kongresi'nde, Türkiye İşçi Partisi adına Merkez Yürütme Kurulu üyesi Zeki Kılıç'ın yaptığı konuşmanın bir özeti okurlarımıza sunuyoruz:

1976 Sanayi Kongresi, ülkemizde ekonomik ve politik bunalımın ağırlaştığı koşullarda yapılmaktadır. Ekonomik bunalımın kaynağında Türkiye sanayinin yapısı yattığı gibi, bunalımın en ağır sonuçları, yine sanayi kesiminde yaşanmaktadır.

Türkiye'de, yurtdışında yaratılan gelirde sanayi kesiminin payı tarım kesiminin aşarından, alt dallardaki bağımlılık nedeniyle sanayinin belirli dallarında görülen bunalımın hızla tüm ekonomiyeye yayıldığı görülmektedir. Ayrıca, Türkiye ekonomisinin dışa bağımlılığı sonucunda, kapitalist dünyadaki bunalımın ülkemizi de etkisi altına alması gibi bir sonuç doğmaktadır.

TÜRKİYE KAPİTALİZMİNİN SORUNLARI

Özellikle 1970 yılından beri, Türkiye'de yaşanan bütün olayların ve faşist baskıların temelinde, Türkiye kapitalizminin karşılaştığı temel sorunlar ve bu sorunların sonucunda burjuvazinin iç ittifaklarının sarsılması yatmaktadır.

Türkiye kapitalizminin ekonomik sorunlarının çözülebilmesi için sermayenin çeşitli kesimleri arasındaki çıkar çatışmalarının sonuçlandırılması gerekmektedir. Ne var ki, böyle bir ittifak bozulmuş, yükselen işçi sınıfı hareketi karşısında sermaye iktidarının tutunamaması gibi bir sonuç vereceğinden, sorunlar, işçi sınıfının omuzlarına yeni yükler eklenerek çözümlenmeye çalışılmaktadır.

Örneğin, işçi sınıfının maliyetlerindeki payı yüzde 15 civarında olan ücretlerini daha da düşürmek, başka çözüm yollarından biri olarak görülmektedir. Faşist girişimlerin temelinde bu zorlama yatmaktadır.

Türkiye'de imalat sanayinin teknoloji ile, hammaddesi ile dışa bağımlı olması, ithalatımızın üçte ikisinin sanayinin vazgeçemeyeceği hammaddelerden oluşmasına yol açmaktadır ve bu oran giderek artmaktadır. Türkiye ekonomisinin darboğazı böyle derinleşmektedir. Köklü yapısal değişikliklere sınıfsal ve ekono-

nomik açmazları yüzünden gidemeyen büyük burjuvazi, sanayinin yapıdaki çarpıklığı da artırarak, ekonominin dışa bağımlılığını fazlaletmiştir.

Türkiye sanayinin büyük bir bölümünü oluşturan dayanaksız tüketim malları üretiminde ilkel ve küçük işletmeler hâlâ yaygın durumdadır. Bunun sonucunda, bir yandan sanayinin etkin bir biçimde örgütlenmesi ve planlama olanakları ortadan kalkarken, diğer yandan sınırlı kaynakların paylaşılması için çeşitli işletmeler arasındaki rekabet giderek yoğunlaşmaktadır. Bütün bunların sonucunda ise yeni ekonomik kayıplara uğraman sanayinin kendini yenileme olanakları tıkanmaktadır.

SANAYİDE DEVLETİN AĞIRLIĞI

Türkiye sanayisinde son yıllarda devlet işletmeciliğinin ağırlığının giderek azaldığı görülmektedir. Bu, Türkiye'de tekelleşmenin arttığı ve özel sanayinin de büyük işletme kuracak düzeye geldiğinin bir göstergesidir.

Son çeyrek yüzyılda devlet işletmelerinin payı yarından üçte biri inerken, bunu tek başına yeterli veri olarak görmek gerekir. Azalmanın nerelerde olduğuna bakmak zorunludur. Eldeki veriler, devlet işletmelerinin yüzde 90'ının ara mallar üretiminde yoğunlaştığını göstermektedir.

"Ara mal" deyimi burjuva iktisatçıları tarafından icad edilen bir deyim olmakla birlikte, buradaki kullanılışıyla yerli yerine oturmuştur. Çünkü devletin ürettiği demir, çimento gibi mallar özel sektörün ara malı olarak kullanılmaktadır. Özel kesim, "ara malları" üretimini devlete bırakmaktadır; çünkü, bunları her zaman maliyetinin altında fiyatlarla alabilmektedir. Böylece bir yandan özel kesime ucuz "ara mal" sağlanırken, diğeryandan da "devlet işletmelerinin hep zarar ettiği" propagandaları yoğunlaştırılmaktadır.

TEKELLEŞME VE TEKEL FİYATLARI

Türkiye'deki enflasyonist tırmanmayı yaratan etkenlerin arasında sanayinin tekelci niteliği önemli bir yer tutmaktadır. Tekelcilğe dayanarak satış fiyatlarını

ayarlayabilen işverenler, kâr oranlarını arttırabilmektedirler. Özel imalat sanayinde satış değerleri içinde kârların payının son 15 yıl içinde beşte birden dürtte bire yükselmesi bunun bir kanıtıdır. Bunun kaynağı ise, işgücü verimliliğindeki artışların işçi ücretlerindeki artışlardan daha yüksek gerçekleşmesidir.

Büyük sermayenin fiyat politikası, başka bir amaç için daha kullanılmaktadır. Türkiye'de burjuvazinin öz kaynak yaratma gücü sınırlıdır. Yatırımların önemli bir bölümü, borçlanarak kaynak yaratmaya dayanmaktadır. Piyasada geçerli olan faiz hadleri ise oldukça yüksektir. Böylece, üretimde yaratılan değer büyük bir bölümünü faiz biçiminde ödeyeceğini bilen kapitalistler, bunun yükünü üretilen malın alıcısı emekçi kitlelere aktarmaktadırlar.

Bütün bunların sonucunda, Türkiye'deki yapısal bunalımın kaynağında sanayi kesiminin yattığı açık olmakla birlikte, sanayi kesiminin sorunları diğer kesimlerin sorunlarından bağımsız değildir. Örneğin daha önceleri ihracatın önemli bir bölümünü oluşturan tarım ürünleri ve madenler bugün yetersiz kalmaktadırlar. Enerjide kendine yeterli bir yana dışarıdan enerji ithali söz konusudur. Bu ek koşullar, sanayinin yapısından gelen tıkanıklıklarla birleştiğinde, Türkiye ekonomisini bugün içinde bulunduğu darboğaza sokmaktadır.

DAHA FAZLA BAĞIMLILIK

Türkiye'deki ekonomik bunalımın kaynağında yukarıda değinilen yapısal sorunlar yukarıda göre, sorunların çözümünü de bu perspektif içinde aramak gerekir. Oysa tekelci büyük burjuvazi, çözümlü, Türkiye'nin dışa bağımlılığını daha da arttırmakta aramaktadır.

Son günlerde kamuoyunu meşgul eden serbest bölgeler, böyle bir politikanın sonucu olarak, Türkiye'nin doğal kaynaklarını emperyalist güçlerin emrine vermeye amaçlamaktadır. Ayrıca, söz konusu "serbest bölgeler" işçi sınıfının grev ve diğer demokratik haklarını kısımak için kullanılmak istenmektedir.

Diğer bir örnek de, Alman, Japon ve Fransız sanayicilerinden oluşan heyetlerin ağırlanmasıyla ortaya çıkmıştır. Bunlardan Alman tekelcileri, istedikleri alanlarda yatırım yapabilmelerine dair sözler verilmiştir. Üstelik Alman tekel-

lerinin 6224 sayılı yabancı sermaye kanununda beğenmedikleri maddelerin değiştirilmesi hemen kabul edilmiştir. Dış tekelcilerin yararına, Türkiye'nin egemenliğinden hiç çekinmeden ödün verilebilmektedir. Bütün bunların temelinde ise, Türkiye kapitalizminin emperyalist-kapitalist sisteme yapısal bağımlılığı yatmaktadır.

BUNALIMIN ÇÖZÜMÜ SOSYALİZMEDİR

O halde Türkiye'nin gerçek anlamda sanayileşmesi, emperyalizm ve kapitalizmin bağımlılık ilişkileri ağından kurtulmaya bağlıdır. Gerçekten de, ağırlığın üretim araçlarına kaydırılması ve böylece sanayinin gerçekten üretimin itici gücü haline gelebilmesi ancak yapısal dönüşümlerle gerçekleştirilebilir. Ama bu yapısal değişim, emperyalizmin anaerşik işleyişi içinde mümkün değildir. İşçi ve emekçi sınıfların bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi, Türkiye'nin bu ileri hedeflere ulaşmasını sağlayacak tek güçtür. Bir başka deyişle, Türkiye'de sanayinin ve sanayileşmenin içine düştüğü bunalım, ancak sosyalist bir düzende giderilebilecektir. İşçi sınıfının ve müttelikli emekçi kitlelerin yaşam düzeylerini sürekli olarak yükseltecek, işçi sınıfı ile tüm çalışanları en ileri araçlarla donatacak ve teknik elemanların yaratıcı güçleri önündeki sınıfsal engelleri kırarak olan sosyalist düzende, Türkiye'yi sağlıklı bir sanayi yapısına kavuşturmak mümkün olacaktır. Sosyalist düzende sanayileşme, emeğin sömürülmesi ortadan kaldıracaktır. Ancak sosyalist bir düzende tekelcilerin egemenliğine son verilebilecektir. Ve bütün bunlar, işgücünü küçük işletmeler arasında dağıtmayı öngören yeni sektör önerilerini başarmaya gereğini düşüldüden gerçekleştirilecektir.

Türkiye sanayinin tüm yapısal sorunlarının tartışılmasının amaçlandığı belirtilen 1976 Türkiye Sanayi Kongresi, yeni verilerin, bulguların elde edilmesi bakımından kuşkusuz yararlı sonuçlar verecektir. Bu kongre, artık Türkiye sanayinin sorunlarını çeşitli dallardaki bilim ve teknik adamlarının ortaklaşa çalışmalarıyla incelendiğini göstermesi bakımından da ayrıca önem taşımaktadır.

Kongrenizin başarılı olacağına yürekten inanıyor, saygıyla selamlıyoruz.

TÜRKİYE'DE SENDİKAL HAREKET İÇİNDE HER GÜN "BİRLİK" ÇAĞIRILARIYLA, BÖLÜCÜLÜK SUÇLAMALARINI SAĞA SOLA SİÇRATMAYA ÇALIŞANLARIN GERÇEK NİYET VE AMAÇLARI GÜN GEÇTİKÇE DAHA AÇIK BİR BİÇİMDE ORTAYA ÇIKIYOR. EGE'DE KERAMİK-İŞ'E KARŞI YAPILANLAR SON VE EN SOMUT ÖRNEKLERDEN BİRİ. KERAMİK-İŞ'İN BUGÜNKÜ YÖNETİMİNİ BİR TÜRLÜ SINDİREMEYENLER, ÇIKAR YOLU, BU SENDİKAYA KARŞI AYRI SENDİKA ÖRGÜTLEMekte BULUYORLAR. HEM DE "DISK" İN BÜTÜN LÜĞÜ" NARALARINI HER GÜN ATARAK AŞAĞIDA. SÖZ KONUSU BÖLÜCÜ VE TASFIYECİ GİRİŞİMLERİN EGE'DE NASIL GELİŞTİĞİ VE AÇIĞA ÇIKTIĞI ORTAYA KONMAKTADIR.

Turgutlu, toprak sanayii açısından Ege bölgesinin en önemli ilçesi. İrili ufaklı 38 tane kiremit, tuğla, beton direk imal eden fabrika var. Bu fabrikalar da kış aylarında iki bin, sezon başladığında ise altı yedi bin dolayında işçi çalışıyor. Bu iş kolunda kalifiye olmayan ve bedeni çalışması ağır basan işçi sayısı oldukça yüksek. Eskiden, yılın sadece bir kaç ayında sürdürülebilen üretim şimdi yılın önemli bir bölümünde hatta kimi işyerlerinde bütün yıl devam ediyor. Teknoloji sürekli yenileniyor. Bu işkolunda görülen sermaye yoğunlaşması işyerlerini ve işçi sayısını sürekli büyütüyor. Bu gelişme eski ustularla üretimi olanaksız kılıyor.

İşçiler, yıllardır beri Türk-İş'e bağlı Çimse-İş üyesi. Her toplu sözleşme döneminde sendika değiştirme eğilimleri güçleniyor. Bundan önce Keramik-İş Sendikasının İzmir Şube yönetimini elinde tutan kişiler, işçiler Keramik-İş için iki bin kadar imza toplayıp sendikaya ilettilerinde halde, bu talebi karşılamamışlar. Şu anda yürürlükte bulunan sözleşme 31 Aralık'ta sona eriyor. İşçiler yine arayıp işliyor. Çimse-İş bugüne kadar bir şey verememiş işçilere. Patronlarla kol kola ilerleden aidat toplamaktan başka derleri yok. Son sözleşmede iki yıl için toplam 31 lira zam alınabilmiş. Hem de uzun bir grevden sonra.

BETON İŞ Mİ, BETON KAZIK MI?

İşçilerin aradığı, DISK'e bağlı bir sendika. Kimi Kiremit-İş diyor, kimi

Keramik İş. Tam bu sırada yeni bir sendika kuruluyor. Sendikanın propagandası "DISK'e bağlı Beton İş" olarak yapılıyor. Önceleri işler iyi gidiyor. Yollara duvarlara "DISK-BETON-İŞ" yazılan yazıyor. Bir işyerinde çoğunluk elde ediyor. Ancak kimi işçiler bazı sorular sormaya başlıyorlar. "Biz DISK'e bağlı Beton-İş diye bir sendika duymadık" diyorlar. İşler işte bu noktada biraz karışıyor.

İGD YINE SAHNEDE

Kasaba ölçüsünde bir takım kişilerin böylesi bir oyuna kendi başlarına girmeleri elbette mümkün değildi. Nitekim işin altı biraz kurcalanınca İGD çıkıyor ortaya. Mitinglerde sosyalistlere saldıran, işaret alınca sendika lokallerini basan İGD, Derneğin Turgutlu Şube Başkanı başta olmak üzere İGD tüm kadrolarıyla "DISK'e bağlı (?) Beton-İş'i örgütlemeye girişiyor. Ancak İGD'yi tanıyanlar, İGD'nin de kendi başına böyle birşeye kalkışamayacağını biliyorlar. Zira İGD hiç bir konuda bağımsız tavır alabilen örgüt değil. Suni teneffüse yaşamaya çalışıyor.

Kuşkuya kapılan işçiler sağdan soldan sendikayı soruşturmaya başlıyorlar. Ve sendikaların DISK'e bağlı olmadığını, kasasında beş kuruş parası bulunmadığını, hiç bir yerde sözleşme imzalamadığını, aidat geliri olmadığını öğreniyorlar. Bu defa taktik değiştiriliyor. "Keramik İş Sendikasının TIP'iler tarafından ele geçirildiği, bu sendikanın işçi sınıfının birliğini bozucu bir politika izlediği

KARDEŞLER

Ülkemizde işçi sınıfının ekonomik, demo-

yor.

Bir tarafta; Emperyalizme ortaklık halin güdümünde, uzlaşmacı, sarı sendikacılık yapan TÜRK-İŞ, ediyor. İşçilerin demokratik mücadelesine karşı çalkıy direnişine karşı çıkarak patronların yanında yerini Sendikaları işçilerin insanca yaşaması için ekonomik Patronlarla uzlaşıyor. Çok kez işçilerin halen işçiler asgari ücretlerini düşürme çabaları şulları yoktur. İşçilerin ihmalinde...
BETON-İŞ VE BETONUN YIGİT İŞÇİLERİ
YASAŞIN DISK
YASAŞIN İŞÇİLERİN BİRLİĞİ
YASAŞIN PATRONLAR
YASAŞIN PATRONLAR
TURK-İŞ, Özgür
patronların emrindeki işçi
Sivil Sıkı Yönetim Demek ol
çileri ekonomik, demokratik
Musulini İtalyasından alına...
KERAMİK-İŞ, BOYLE BİLDİRİLERLE TASFIYE EDİLMEME ÇALIŞILI
YOR

DISK 3. BÖLGE VE KARŞI SEND

DISK ÖST YÖNETİMİNİN YENİ OYUNU: "BEĞENİLMİYEN" SENDİKAYA KARŞI NAYLON SENDİKA

ve yakında DISK'ten atılarak yerine Beton-İş'in DISK'e alınacağı" söylüyor. Ayrıca "600 bin lira paraları olduğunu ve DISK'in maddi, manevi desteğine sahip bulduklarını" hatta Beton-İş'i DISK'in kurdugunu açıkça söylemekte hiç bir sakınca görmüyorlar.

SIRA DISK BÖLGE TEMSİLCİSİNDE

İşçiler Çimse-İş'ten istifa ettirilerek üzere İzmir'e götürülüyorlar. Gidilen yer bir Noter'in hazır beklediği DISK 3 üncü Bölge Temsilciliği. Bölge Temsilcisi bizatihi işçilerin işçilerle. Bir soru üzerine "Beton-İş'in DISK'e bağlı olmadığını, ama yakında DISK saflarına katılacağını ve bütün işçilerin DISK'in güvencesi altında" olduğunu söylüyor. Bölge Temsilcisi çok ilginç bir kişi. Kendisini ve sendikayı mücadeledeki "üstün başarılarını" ayn bir yazıda sergilemeyi bir görev sayıyoruz. İşçilerin daha sonraki günlerde Beton-İş'ten ayrıldıklarına bakılırsa, kendi işyerlerini koruyamayan, yaptığı toplu sözleşmeleri uygulatan Bölge Temsilcisinin verdiği "güvenceye" pek güvenmedikleri anlaşılıyor.

Aynı günlerde basında yer alan bir demecinde "Şimdilik isimlerini açıklamayı sakıncalı gördüğümüz iki bağımsız sendika daha DISK'e katılacaktır." buyuyor Bölge Temsilcisi. Bu sendikaların biri Beton-İş.

KÜÇÜK BİR AYRINTI

Beton-İş'in örgütlenme çalışmalarını duyan Çimse-İş Şube Başkanı bir takım isimleri işyerine başvuruyor. İşten atılmalarını istiyor. İşveren vekilinin cevabı çok ilginç: "Sorun bizi ilgilendirmiyor. Biz işçilerin sendika seçme özgürlüğüne saygılıyız." Göz yaşartıcı bir cevap. Ama anlamlı da. İşyeri beheri beşbin liraya satılan 105 beton direk üretiyor günde. Çalışan işçi sayısı dört yüzü yakın ve bütün yıl üretim yapıyor. İşveren vekilinin cevabı, sendika seçme özgürlüğünden çok, gelecek sözleşmede

kasasında beş kuruş parası bulunmayan, grev silahını kullanamayacak ve pazarlık gücü olmayan bir sendikayla karşı karşıya oturma hesabına dayalı.

OYUN İÇİNDE OYUN

Beton-İş bir talebi karşılamak için değil belli hesaplarla kurulmuş bir sendikadır. Bu hesapları politik yanı ağır basmaktadır. Ve muhtemeldir ki İGD'nin de, DISK Bölge Temsilcisinin de çabaları çok aşmaktadır. Oyunu tezgahlayan amaçlarını gizlemeye gerek duymuyorlar. "Keramik-İş TIP'ilerinin eline geçmiştir. DISK'ten atılacak ve yerine Beton-İş alınacaktır." Keramik-İş halen DISK'in üyesidir ve DISK'in Bölge Temsilcisi Keramik-İş'e dahil olmak üzere tüm DISK'e bağlı sendikaların temsilcisidir. Görevi kendisine gelen örgütlenme taleplerini ilgili sendikaya iletme, Ağzlarını açtıklarında işçi sınıfının birliğinden dem vuranlar, başkalarını bu birliği bozmakla suçlayanlar açıkça, gizlemeye dahi gerek duymaksızın DISK'e bağlı Keramik-İş karşısında bağımsız bir sendika örgütüyorlar.

Akıllan sıra, DISK imajından yararlanıp Beton İş sendikasını örgütleyeceklerdi. Daha sonra Beton-İş DISK'e katılacak ve daha önce Petrol Kimya İş olduğu olduğu gibi Keramik-İş'e "buyur ilihak et" denilecekti. Gerek olursa DISK masasını yeniden piyasaya sürebileceklerdi.

HER ZAMAN PAPAZ PILAV YEMEZ

Oyun bozuldu. İşçiler kendi bilinçleriyle oyunu kavradılar ve bozduklar. Köpeksiz köyde deyneksiz geçmeye alışanlar bu kez şaşırıyorlar. Gamaktaki, Sungurlardaki, Türk Demir Dökümdeki ve daha nice işyerindeki işçilerin kanları ve canları bahasına yaratılan DISK imajını hovardaca harcayanlardan hesap sorulacak. Hesap sorulmaya başlandı bile.

E İGD, KERAMİK-İŞ'E DİKA ÖRGÜTLÜYOR

ALİAĞA ÜZERİNE BİR KAÇ SÖZ

"SENDİKA OLARAK, CHP İKTİDARA GELDİĞİNDE MC İKTİDARI TARAFINDAN İSTEN ÇIKARILAN ÜYELERİMİZİN TEKRAR İŞE ALINMALARI YOLUNDA GEREKLİ GİRİŞİMLERDE BULUNACAGINA İNANIYORUZ."

14.11.1976 TARİHLİ DEMOKRAT İZMİR PETROL-KİMYA İŞ İZMİR ŞUBE BAŞKANI ÖMER DEMİRCİOĞLU'NUN DEMECİNDEN.

Seçimler normal olarak 1977 Ekim'inde yapılacak. Erken seçim için üzerinde durulan tarih ise Haziran-1977. İşçiler en iyimser bir hesapla sekiz ay bekleyecekler. CHP iktidara gelecek sonra da işten çıkartılan 252 işçiyi işe alacaktır. Nasrettin Hoca'nın yonca hikayesi gibi birşey. Gazeteden sendika şube başkanının demecini okuyan işçiler, herhalde, çok umutlanmışlardır.

16 Eylül direnişi başladığında, MC, her yerde olduğundan daha değişik bir yöntem uyguladı: Aliağa Rafinerisinde. İşçileri silah zoruyla rafinerinin dışına atarak işi durdurdular. Rafineri üç gün tatil edildi. İşçilerin her an üretime hazır tuttukları rafineri bütün üniteleriyle işlemez hale getirildi. Üç günlük tatil etme süresi içinde bütün işçilerin iş akittleri feshedildi. İş yerine komandolar doldu-

ruldu. YÜRÜYÜŞ'ün 78 nci sayısında rafinerideki durum şöyle değerlendirildi: "Bütün işçilerin iş akittleri feshedilmiş olmasına rağmen, işçilerin önemli bir bölümüne işbaşı yaptırılacaktır. Ancak tasfiyesi planlanan militan ve öncü işçiler bu uygulamanın dışında tutulacaktır. Örgütleyici niteliği olan militan kadrolardan koparılarak işe başlatılacak olan işçiler ise, durmadan işe alınan sıklıkla faşistlerin baskıları ile karşılaşacaklardır. Tutar mı bilinmez. Ama hesap bu." Olaylar söylendiği gibi gelişti ve işten çıkartılan işçilerden beşyüz kadarmına işbaşı yaptırıldı. Dışarda 252 işçi kaldı.

Rafineri şimdi bir Nazi kampı görünümünde. Kapıda girişte hüviyet kontrolü yapılıyor. Kapıda hem polisler hem de komandolar var. Rafinerinin içinde Ülkü Ocaklarının "Solu Fikir münakaşasına çağırıyoruz" afişleri görülmüyor. Yemekhane hoparlörlerden sürekli olarak DİSK'i kötüleyen, MİSK'i öven yayınlar yapılıyor. Sağ yayınlar satılmaya çalışılıyor. Faşistlerin olay çıkar-

mamaya özel bir dikkat gösterdikleri gözleniyor.

Amacımız basında yeterli ölçüde yer alan olayları yinelemek değil. Bir noktaya dikkati çekmek istiyoruz. Seydişehir, Iskenderun, Tarih olaylarından sonra bir yılınlık çıktı ortaya. Faşistlerin el attığı bir işyerinin yitirildiğine daha baştan inanılır oldu. Yer altı Maden İş sendikasının Tekel Çamaltı Tuzlasındaki örgütlenme çalışmaları sırf işçiler Tarih olaylarından etkiledikleri için gerçekleştirilemedi. Ne Tarih olaylarında ne de Seydişehir olaylarında DİSK üzerinde düşünme yapılmadı. Uzaktan demeciler vermekle yetindi. Gerçekleri saklamayan kimseyi bir yaran yok. "Bu sınıf mücadelesidir böyle şeyler olur." demek kimseyi kurtarmaz.

Sorumluluk sosyalistlere düşüyor. Şimdi görev, DİSK üst yönetimine rağmen yerlerini korumak için aynı paradede görünen bölge ve şube yöneticilerine rağmen DİSK'i ve DİSK'in kuruluş ilkelerini canla başla savunmak.

EĞRİ OTURUP, DOĞRU KONUŞMAK

VEDAT PEKEL

Bugün ilerici devrimci sendikal hareket, burjuvazinin topyekün saldırısı ile karşı karşıyadır. Burjuvazi, yasal ya da yasa dışı tüm olanakları kullanarak işçi sınıfının ekonomik mücadelesini geriletmek, yönünü değiştirmek hiç değilse kontrol altına almak mücadelesini veriyor. Bu saldırının biçimi ve boyutları ciddidir ve birtakım sonuçlar vermeye başlamıştır. İşverenler, Bölge Çalışma Müdürlükleri, kimi iş mahkemeleri, faşist güçlerle el ele işyerlerinden devrimci sendikaları söküp atmaya çalışıyorlar. Ayrıntılarına girmeden bu saldırıların en yoğun biçimde sahnelendiği yörenin İzmir olduğunu belirtmek gerek.

16 Eylül Direnişi bahane edilerek öncü işçilerin işyerlerinden uzaklaştırılması devrimci sendikal hareketin savunma gücünü azaltmıştır. Bu nokta da yapılması gereken şey, durumu olduğu gibi kabul edip, gerçekçi ve geçerli önlemler almaktır. "Benim televizyonum iyidir" reklamı gibi "Her şeye kâdir DİSK" imajını sürekli olarak pompalamak bir noktadan sonra ters sonuçlar vermeye başlayabilir ve başlamıştır da. Sorun bizzat işçi sınıfının devrimci sendikal hareketinin kendisi ile ilgilidir. Sorumsuzluğu doruk noktalara kadar ulaştırılanları, her olaya politik bir körlükle yaklaşanları, gün gelir, kimsenin kurtaramayacağı bir duruma gelirler.

Gelişen olaylar ve bu olayların yol açtığı sonuçlar fabrikalar düzeyinde işçiler tarafından anlaşılmaya başlanmıştır. Bu ise bir bütün olarak mevcut yönetim kadrosu için sonunbaşlangıcıdır. Ama sadece bu kadarla bitmiyor. Zarar göremek olanlar sadece olan bitenin sorumluları olsaydı, üzerinde durmaya değmezdi. Her gün biraz daha pervasızca sürdürülen bızans entrikaları DİSK'i tahrip ediyor. Politik bilince sahip olmayan işçilerin yöneticilere duydukları kızgınlık giderek DİSK'in kendisine yöneliyor.

Burjuvazi ve Türk-İş, devrimci sendikal hareketin bugün içinde bulunduğu zaafı farkındadır. Ve saldırıya geçmiştir. DİSK saflarından koparılan her işyeri burjuvaziye bir yenisi için umut vermektedir. Sendikaları geçim kapısı olarak gören kariyerist yöneticilerle ne bu saldırılar göğüslenilebilir ne de mücadele ilerletilebilir. Yargılarımızın doğruluğu kısırlı bir süre içinde görülecektir.

Halep'te burada arşın da burada. Herkes kişin ne yaptığını ne söylediğini biliyor, görüyor. Yalana, iftiraya ve tahrire dayalı politikaların iflâsı kaçınılmaz.

Şimdi görev her zamankinden çok işçi sınıfı sosyalistlerine düşüyor. İşçi sınıfımızı devrimci sendikal hareketine yönelen tehdidi göğüslemek ve geri-letmek. Acil görev budur.

CHP'Lİ BİR YAZARIN GÖZÜYLE DİSK

Demokrat İzmir, Ege Bölgesinde yayınlanan küçük bir gazete. CHP yanlısı Needet Onur, bu gazetede Ankara Meclisi köşesinin yazarı. O da CHP eğilim-li. Onur'un 14 Kasım tarihli Demokrat İzmir gazetesinde DİSK'te olan biteni irdelleyen bir yazısı çıktı. "DİSK'in ötesinde pusuda bekleyenler". Başlık böyle. Yazının içeriğine değinmeden önce birkaç küçük noktanın altını çizmek istiyorum. 1973 seçimlerine kadar hiç bir CHP'linin aklından DİSK'e sahip

çıkma gibi bir düşünce geçmiyordu. Onlar için DİSK sosyalist bir işçi konfederasyonu idi ve TIP'le özdeşti. Şimdilerde ise CHP'li DİSK içindeki sosyalistleri her nasılsa DİSK'e sızmış ve tasfiye edilmeleri gereken unsurlar olarak görüyorlar. Nedenlerini düşünmek gerek. Needet Onur'un yazısı bu bakımdan tıpkı bir örnek. Onur'un yazısından bazı bölümleri yorum yapmadan aşağıya aldık.

"DİSK Genel Başkanı Kemal Türhler'i yıpratma için sermaye yanısı Tercüman Gazetesi'nde açılan kampanya, aslında sermayenin oyuna gelmesinden başka birşey değildir. . . .

. . . Bir yanda Türk-İş, öte yanda DİSK, Türk-İş giderek emekçilerin güvenini yitirir. DİSK ise, gerek disiplini, gerek sürdürdüğü ahilci politika ile giderek güçlenirken, birden sağdan ve soldan gelen saldırılara hedef olmuştur. Bugün DİSK bünyesi içindeki aşırı uçlar temizlenmiştir. . . .

. . . Görüldüğü gibi istenilen, DİSK'i Türkiye İşçi Partisinin ya da başka bir partinin organı haline gelmesini sağlamak, biraz daha sola götürmektir. Bu zorlamalar sonuç vermeyip DİSK'e sızmış aşırılar temizlenince bir başka taktik uygulamaya konuldu. Bu taktik şöyle özetlenebilir:

DİSK'i daha sola, ya da başka bir deyimle CHP'nin ötesinde bir partiye götürüp teslim etmek mümkün olmayınca, DİSK'in dağılması ve daha solda bir konfederasyon kurulması sağlanmalıdır. . . . Bunun için de sermayenin en büyük yaygın organlarından Tercüman'a cengel atılacak, Türhler ile ilgili doğruluğu kanıtlanmamış bir lahm bilgisi ve belgelerin yayınlanması sağlandı. Böylece Mao'cu, Torçhist ve anarşist maceracılar amaçlarına varmak için sermayenin en güçlü yaygın organını kullanmaya başlamışlardır. Tercüman'ın yayımı büyük yankılar uyandırdı. Fakat sermayenin de içinde akıl ve mantık sahibi kişiler vardı ve bunlar Tercüman'ın kulaklarını bükmekte gecikmediler. Böylece kampanya bir noktada durduruldu. . . .

Söylenenler CHP'li bir köşe yazarının kişisel düşünceleri boyutlarında kalsaydı, gülp geçmek mümkündü. DİSK'in şimdi en büyük sendikası olan Genel-İş'in Genel Başkanvekili Ertan Andaç'ın TİS kongresinde söyledikleri için bu kadar hafife alınması zorlaştırıyor. Andaç'ın "DİSK'te sandıklal demokrasiye inanan aşırıların" tasfiye edildiklerini söylüyor. Görünen o ki DİSK'ten sosyalistlerin tasfiyesi giderek sosyalizmin tasfiyesine doğru yol alıyor. Ne var ki bu kadarına kimsenin gücü yetmeyecek.

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANI ÇEBİ SANAYİ KONGRESİNDE

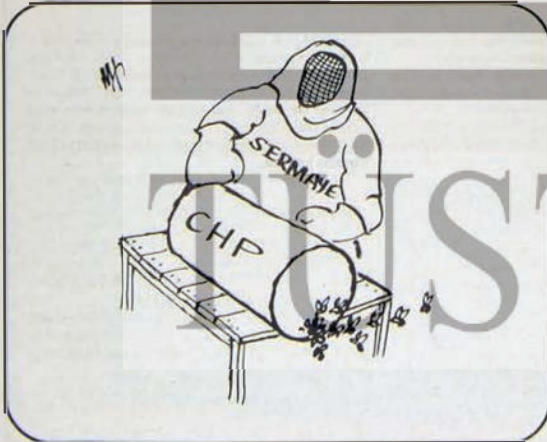
TMMOB Makina Mühendisleri Odası tarafından düzenlenen Sanayi Kongresi 1976, geçtiğimiz hafta Ankara'da yapıldı. Kongreye, 20'yi aşkın bildiri sunuldu. Düzenlenen dört panelde de sanayinin temel sorunları tartışıldı. Kongre boyunca en çok ilgiyi çeken oturum "Dünya'da emperyalizme bağımlı olmayan ne vardır ki?" diyen Eskişehir Sanayi Odası Başkanı Mümtaz Zeytinoğlu'nun da katıldığı, 12 Mart Öncesinde ve Sonrasında Sanayideki Gelişmeler ve Bugünkü Durum konulu paneli.

CHP İstanbul Senatörü Prof. Dr. Besim Üstünel'in sanayi burjuvazisine CHP Programında yeşil ışık yakıldığını da anlattığı panel'in yöneticiliğini TÖM-DER Genel Başkanı Erhan Tezgör yaptı.

SANAYİCİLERİN BİLİNCİ VE 12 MART

Oturumda ilk konuşmayı Yalçın Küçük yaptı. Küçük, 12 Mart öncesi ve sonrası sanayicileri arasında fark olduğunu belirterek sözlerini şöyle sürdürdü:

"- Bugünkü sanayiciler daha politize, daha sınıf bilincindedir. Bugünün sanayicileri bir takım ekonomik çıkarlarından vazgeçebiliyor. Bunun yerine siyasal çıkarlarını savunuyor. 12 Mart öncesinde banka sermayesi ile sanayi sermayesi arasında çatışma varken, bugün sanayi bankalar satın alıyor. Verimlilik hızla artıyor. Bu teklisi işletmelerin yoğunlaşması, teklisi fiyat teşekkülünün yoğunlaşması anlamında. 1970-72 arasında tarımdan sanayie kaynak arttırımı hızla gelişiyor. Seçim yılı 1973'de bir duraklama var."

Küçük, "12 Mart hareketi, büyük sanayi burjuvazisinin ekonomik sorunlarını daha hızlı çözmek için ortaya çıktı" dedi.

KİŞİSEL KONUŞMA VE "YİĞİTÇE PROGRAM"

CHP İstanbul Senatörü Prof. Dr. Besim Üstünel, konuşmasının kişisel olduğunu belirterek söze başladı ve CHP programından bölümlere atıflar yaparak konuşmasını sürdürdü:

"Sosyal ve politik yapıda önemli bir fark olmadığı için, 12 Mart öncesi ve sonrası arasında üzerinde durulması gereken önemli bir fark yok. Sanayileşme köklü bir devrimdir. Zaman içinde oluşan toplumsal bir olaydır. Sanayileşmenin hızlandırılmasından bu yana Türkiye'de siyasal iktidar değişikliği olmamıştır. Tutucu siyasal güçler, ülkeyi sanayileştirerek toplumda değişikliği yavaşlatmadan sürdürmüşlerdir."

12 Mart'ın ekonomik anlamı üzerine Eskişehir Sanayi Odası Başkanı Zeytinoğlu ise,

"- 12 Mart'ı bazı iktisadi gerçeklerden soyutlamak mümkün değildir." dedi. Zeytinoğlu, CHP programı üzerine görüşlerini kısaca şöyle özetledi.

"CHP programı bilimsel bir plan değildir. Büyük bir partinin böyle bir programla ortaya çıkması iyi niyet ve yiğitlikdir."

Zeytinoğlu, CHP programında da sözü edildiği gibi "doğurgan" bir sanayileşmekten yana olduklarını söyledi ve "Bunu Sanayi Odaları Birliği raporuna koyarken kopya çekmedik. Ben haya-

SANAYİ KONGRESİ VE BİR PANEL

SANAYİ KONGRESİ BU YIL DA İLGİ İLE İZLENİ

timda yalnız askerlik dersinde kopya çektim" dedi.

Yalçın Küçük, CHP programında yer alan ve panelde Üstünel tarafından da kullanılan "doğurgan sanayi" sözcüğünün neredengeldiğini sormak istediğini ancak bunun açıklık kazandığı için böyle bir soruya gerek olmadığını belirtti.

"İŞÇİ SINIFI" DEMEK İÇİN

Üstünel işçi sınıfı hakkındaki görüşünü de şöyle açıkladı: "İşçi sınıfı dersek, çalışan büyük kitleyi hiçbir yere koyamayız. Biz sol sosyal güçler, sağ sosyal güçler diyoruz."

Bir soru üzerine Üstünel, "sanayiciler, çağdaş sanayiciler, sağ sosyal güçlerin ilerici kesiminde yer almaktadır. Yani onlar sağdadır ama ilerlemeye tam karşı değildir. Tabii onlarla da söylediğimiz ortak noktalar, görüş birliğine vardığımız noktalar vardır. Sanayiciler, demokratik solun iktidara yumuşak inişine yardımcı olacaklar, en azından güçleştirmeceklerdir." dedi. Eskişehir Sanayi Odası Başkanı Zeytinoğlu, dayandığı metnin, Üstünel'in dayandığı CHP programı gibi "kalın" olmadığını, daha mütevazı olan Sanayi Odaları Birliğinin Sanay-

ileşme Stratejisi'ne ilişkin rapor olduğunu söyledi ve sözlerini şöyle sürdürdü:

"Türkiye'nin bilimsel demokrasiye idare edileceğini... sayıyoruz ve bundan vazgeçilmesine razı değiliz. Zaman içinde sanayinin üretim içindeki payı arttırılmaktadır. Sanayileşme, diğer kesimlerden beslenmelidir. Tarımdan beslenmelidir, diğerlerinden beslenmelidir ama onları kurutmamalıdır."

BİR SANAYİCİ VE EMPERYALİZM

Emperyalizm konusunda sorulan soruyu yanıtlarken Zeytinoğlu, "Dünya'da emperyalizme bağlı olmayan ne vardır ki?" diye sorarken, Üstünel, "Emperyalizm müssade etmiyor, kalkınmıyoruz demek yanlışdır." dedi.

Üstünel, Devlet işletmelerini çalıştıran kişilerin hatalı davrandığını, bunun yalnızca sanayileşmeye yolaçtığını, Türk Sanayisinin çok yaşlı ürün ürettiğini söyledi.

Küçük, sorunun iyi insan, kötü insan tartışmasına sokulmasının çözüm olmadığını, devlet işletmelerinin hangi sınıfların elinde olduğunun önemli olduğunu belirtti.

MAKİNA MÜHENDİSLERİ ODASI'NIN DÜZENLEDİĞİ SANAYİ KONGRESİ DOLAYISIYLA ÜLKEMİZDE BULUNAN BULGARİSTAN BİLİM VE TEKNİK BİRLİĞİ ÜYELERİ DOÇ. SEMEON BELGARİSTAN VE JORDAN KARAZLATEV DERGİMİZİ ZİYARET EDEREK GENEL YAYIN MÜDÜRÜMÜZ OSMAN SAKALSIZ VE YAZARIMIZ YALÇIN KUÇU. LE GÖRÜŞTÜ. AŞAĞIDA DOÇENT CELEPOV'UN SORULARIMIZA VERDİĞİ CEVAPLARI BULACAKSINIZ.

“BİLİM ETKİN BİR BİÇİMDE HAYATA GİRMELİDİR,,

YÜRÜYÜŞ ● *Bulgaristan'da teknolojik altyapının kuruluşu sırasında hangi ülkelerle ve ne koşullarla teknoloji alışverişini gerçekleştirdiniz?*

CELEPOV ● *Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nde sosyalist devrimin zafere ulaşmasından sonra, hızla endüstrileşme sürecine girildi. Bu süreç içinde ulusal kaynaklar aracılığıyla bilimsel ve teknik bir altyapı yaratıldı. Daha sonra da teknik ve ekonomik bağımsızlığın sağlanması yolunda ulusal kadroların yetiştirilmesine geçildi.*

Teknolojik altyapımızın yaratılmasında başta Sovyetler Birliği olmak üzere tüm sosyalist ülkelerin yardımlarından yararlandık. Mühendislik ve üretim kadroları topluca bu ülkelerde eğitildiler. Ayrıca uygulama çalışmalarında kullandığımız 7.000'den fazla belgeyi parasız olarak sağladık.

Kapitalist ülkelerden de 100'den fazla lisans satın aldık.

Gelişmekte olan ülkelerle uluslararası kuruluşlar çerçevesinde ilişki kurarak işbirliği yaptık ve yaptık. Bu ülkelerin öğrencileri üniversite ve enstitülerimizde çok elverişli koşullar altında eğitim görmektedir. Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nde gelişmekte olan ülkelerle çeşitli fabrika ve işletmelerin kuruluşunda teknolojik yardımda bulunmaktadırlar.

YÜRÜYÜŞ ● *Sovyetler Birliği'nde endüstrileşme sürecinin sosyalist devrimin zafere ulaştıktan uzun bir süre sonra başladığını biliyoruz. Bulgaristan'da bu süreç devrimden hemen sonra mı başladı?*

CELEPOV ● *Ülkemizde endüstrileşme süreci sosyalist devrimden hemen sonra başladı. Bu büyük başarı üç önemli nedene dayanmaktadır:*

- *Sovyetler Birliği'nin dostça desteği,*
- *Özel girişimin ekonomiden uzaklaştırılması olması,*
- *Sosyalist devletin ekonomiyi bütün alanlarında denetiminde bulundurması.*

Endüstrileşme sürecinin daha yoğunlaşarak hızlı bir tempoya girmesi 1947'de özel elledeki kuruluşların tümünün millileştirilmesinin sonuçlandırılmasıyla olmuştur.

YÜRÜYÜŞ ● *Kapitalist ülkelerden teknoloji transferi konusunu açıklar mısınız?*

CELEPOV ● *Kapitalist ülkelerle teknoloji alışverişimiz tam anlamıyla iki yönlü olarak işlemektedir. Yani bu ülkelerden teknoloji ithal ettiğimiz gibi onlara ihracat da yapıyoruz. Kapitalist ülkelerle çeşitli alanlarda işbirliği yapabilmek için, çok önemli bir nokta, ülkemizde kapitalist ülke şirketleriyle ortak şirket ve kuruluşların bulunmamasıdır. Zaten üretim araçlarının halkın mülkiyetinde olması Anayasamızda açıkça belirtilmiştir. Kapitalist ülke kuruluşları herhangi bir sınırlayıcı ya da idari yetkiye sahip değildir. Bütün bu koşullar çerçevesinde kapitalist ülkeler-*

le teknoloji alışverişinin gelişmesinden yanayız.

Sırası gelmişken, kapitalist ülkelerle ticari ilişkilerin çok yakın bir geçmişte, 1965-66'da başladığını ve halen gelişmekte olduğunu belirtmek isterim.

YÜRÜYÜŞ ● *Karşılıklı Ekonomik Yardımlaşma Sovyeti'nin 30. yılı dolayısıyla alınan kararlar arasında sosyalist ülkelerarası ekonomik entegrasyonla birlikte uzmanlaşma da vardır. Bu baraj çerçevesinde Bulgaristan hangi teknoloji ve endüstrilerde uzmanlaşmaktadır?*

CELEPOV ● *Bu sorunuza sosyalist ülkeler arasındaki bilimsel ve teknik işbirliği şekillerini kısaca özetleyerek cevaplamak isterim. Bu işbirliğinin başlıca şekilleri:*

- *Bilimsel ve teknik kaynakların değişimi. Bu değişim parasız, paralı ya da belirli sözleşmeler aracılığıyla gerçekleşiyor.*
- *Bilimsel ve teknik alanda planların koordine edilmesi. Bu işlevi yerine getirmek üzere kurulan Koordinasyon Merkezleri bilimsel ve teknik araştırmalardaki tekrarları önlemektedir.*
- *İşbirliği ve Uzmanlaşma fonları. Karşılıklı Ekonomik yardımlaşma Sovyeti üyeleri arasında ikili anlaşmalarla ortak laboratuvar ve enstitüler kuruluyor. Sosyalist ülkeler arasında uzmanlaşmaya gidilmesi sonucu herhangi bir teknikte optimal sonuçların elde edilmesi mümkün olmaktadır.*

Bu kısa açıklamadan sonra asıl sorunuzun cevabına geliyorum. Bulgaristan elektronik, ulaştırma araçları, telekomünikasyon, semikonüktörler konusunda uzmanlaşmıştır. Bu konudaki uzmanlaşma giderek derinleşmekte, örneğin elektronik konusunda ihracat yapılmaktadır.

Gemi inşaatı konusu da uzmanlaşmaya ilişkin bir örnektir. Bulgaristan'da yapılmışken Polonya yalnızca balıkçı gemisi, Sovyetler de konteyner yapıyor.

Bir başka işbirliği ve uzmanlaşma örneği de bazı Sovyet uzay araçlarının donanımlarının sosyalist ülkeler arasında paylaşılarak imal edilmesidir.

Yine aynı uzmanlaşma çerçevesinde Bulgaristan uluslararası sosyalist piyasaya 70 tür kimya ürünü sunmaktadır.

YÜRÜYÜŞ ● *Bulgaristan Halk Cumhuriyeti Devlet Başkanı Todor Jivkov bir Parti Kongresinde sunduğu raporda ülkede eğitim süresinin kısaltılması gereğini vurgulamıştı. Devlet Başkanı'nın bu önerisi üzerine eğitim süresinde (teknik eğitim de dahil olmak üzere) bir azaltma yapıldı mı? Bunun sonucu politenik eğitimde yeni aşamalar söz konusu mudur?*

CELEPOV ● *Eğitim konusu 11. Parti Kongresi'nde de ele alınmış ve konuyla ilgili şu karar alınmıştır: "Bilim daha etkin bir şekilde hayata girmelidir." Bu kararla güdülen amaç bilimin doğrudan üretici güç haline getirilmesidir.*

Bu ilkenin pratiğe geçirilmesi olarak ülkemizde

tüm okullarda teknik kalifikasyona olanak sağlayan bir eğitim sistemi geliştirilmektedir.

Orta öğretimden itibaren öğrencilere genel bilim dallarının yanında özel bir teknik dalda uzmanlık bilgisi verilmektedir. Böylece işe mevzu olan bir genç genel eğitimin yanında tarım, makine, elektrik vb. dallardan birinde uzmanlaşmış olmaktadır.

Yüksek öğretimde ise çeşitli alanlardaki uzmanlaşma daha da derinleştirilmektedir. Yüksek öğretimde 100'den fazla teknik uzmanlaşma dalı vardır. Öğrenimle üretim arasındaki bağı daha da sıkılaştırabilmek için öğrencilerin yüksek okullardan mezun olurken mutlaka üretimle ilgili bir tez hazırlaması ilkesi getirilmiştir. Lisans-üstü bir derece elde edebilmek için ise öğrencinin hazırlaması gereken tezin teorik ve pratik yönlerden aynı ağırlıkta olması gerekmektedir.

Bütün bu ilkeler uyanca temel eğitimde önemli bir reforma girişilmiştir. İlk, orta ve yüksek öğretim sürelerinin kısaltılmasıyla daha kısa sürede ekonomi için uzman yetiştirilmesi amaçlanmaktadır. Örneğin bu yıldan itibaren orta öğrenim süresi bir yıl kısaltıldı.

Sonuç olarak ülkemizde eğitim sisteminin başlıca ilkeye dayandığını söylemek istiyorum. Bunlardan biri eğitimden orta eğitim de dahil olmak üzere zorunlu olması. İkincisi ise yüksek öğretim de dahil olmak üzere parasız olmasıdır. Bunun dışında devlet öğrencilere borç da vermektedir.

YÜRÜYÜŞ ● *Bulgar hükümetinin Türkiye ile ekonomik işbirliğini arttırmak istediği biliniyor. Bu işbirliği hangi alanlarda hangi ileri işbirliği getirilerek geliştirilmek istenmektedir?*

CELEPOV ● *Hükümetimiz gelişmekte olan ülkelerle (bu arada Türkiye ile) bilimsel ve teknik işbirliğini geliştirmek arzusunudur. Dostça komşuluk ilişkilerini geliştirmek istediğimiz bir ülke olan Türkiye ile özellikle ülkemizin uzmanlaştığı elektronik ve gemi yapımı gibi alanlarda işbirliğini geliştirmeye hazırız. Bu işbirliği konusunda Bulgar Devlet kuruluşları da yardıma hazırdır.*

Geçen Eylül ayında Türkiye ile Bulgaristan arasında uzun vadeli bir ekonomik ve teknik işbirliği sözleşmesi imzalandı. Bu işbirliği başlıca tarım, makine ve kimya alanlarında gerçekleşecektir.

Halen Türkiye'de bazı şirketler Bulgar Devlet şirketleri ile ekonomik işbirliği içinde... Örneğin İstanbul'da bir özel firma bazı parçaları Bulgaristan'dan gelen torma tezgahları yapmaktadır.

Bulgar Hükümeti özellikle büyük devlet kuruluşları ile işbirliği yapmayı istemektedir. Ancak yukarıdaki örnekte olduğu gibi bu konudaki isteklerimiz henüz gerçekleşmemektedir.

Ne var ki biz bu işbirliği konusunda iyimseriz. En kısa zamanda istenilen düzeyde gerçekleşeceğini umuyoruz.

JAPON KAPİTALİSTLERİ TÜRKİYE'DE

EL UZATMA SIRASINDA ŞİMDİ JAPONLAR VAR

"İşadamlar zeki ve fevkalade çalışkandır. Japonya'nın bütün ithalat ve ihracatını ellerinde bulunduranlar, 5600 adet ticaret şirketi Japonya'nın dış ticaretini en mükemmel şekilde yürütmektedir." (Vehbi Koç, Milliyet Gazetesi, 26 Mart 1970)

Vehbi Koç'un, tekelleşme eğilimleri ve biçimi konusundaki hayranlığının bu şekilde elde eden Japon ekonomisinin temsilcileri geçtiğimiz hafta Ankara'daydılar. Hükümet yetkililerinden tutun da davetçi Odalar Birliği yöneticilerine kadar herkes, Uzak Doğu'nun bu kalbur üstü kapitalistlerini memnun etmek için ellerinden geleni yapıyorlardı.

Japon işadamları, Türkiye konusundaki ilk bilgileri Dışişleri Bakanlığında düzenlenen toplantıda aldılar. Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri, yaptığı konuşmada "Türkiye'nin ne kadar bakir bir alan olduğunu" elinden geldiğince ikna edici bir biçimde Japonlara anlatmaya çalışıyordu.

YETİŞEN ALIYOR

"Türkiye'nin Doğu ile Batı arasında köprü durumunda oluşu Avrupa, Orta Doğu, Asya ve Afrika ülkelerinin büyük

pazarları açısından stratejik bir önem taşır. Türkiye'nin toprak ve işgücü varlıklarını geliştirmeyi teşvik edici niteliktedir" gibisinden sözlerle Türkiye'nin reklamını yapan Dışişleri Bakanlığı Genel Sekreteri daha sonra şunları söylüyordu: "Japonya büyük bir kaynaktır ve bir yerden Ortak Pazarla bağlantı kuracaktır. Bunun için de İran, Yunanistan ya da Türkiye'yi tercih edecektir."

Genel Sekreter, konunun önemini Türkiye kamu oyuna da bu sözlerle anlatıyordu bir deminde. Bu sözlerle, "Japonlara Türkiye'nin ne kadar elverişli bir ülke olduğunu iyice anlatmak gerekli" diyen Sabancı'nın bu hassasiyeti yeterince ilgi görmüş oluyordu. Gerçekten de Bakanlık Genel Sekreteri 6 sayfalık konuşmasında Türkiye'nin Japon sermayesi için ne kadar elverişli bir alan olduğunu ve Türkiye'deki demokrasinin faziletlerini ballandıra ballandıra anlattı. Japon sermaye elçileri arasında demir-çelik ve enerji alanındaki tekellerin temsilcileri ağırlıkta idi. Dışişleri Bakanlığı toplantısı da bu iki nokta üzerinde yoğunlaştı.

Japonlar, Türkiye'nin gereksinim duyduğu enerji yatırım miktarlarını bilmek istiyorlardı. Türk yetkilileri uzun

uzun buna cevap verdiler. Bu arada petrokimya alanındaki yatırım gereksinimlerini de özellikle vurguladılar.

Bütün bunlar anlatılırken, Enerji Bakanlığı yetkilisinin bir an telaşlandığı dikkatlerden kaçmadı. III. petrokimya tesislerinden söz edilmişti ama buna ilişkin dış finansman gereğine hiç değinilmemişti. Bunu söylemek gerekiyordu. Dışişleri Bakanlığı yetkilisi, salonun ta öbür ucundaki Planlama yetkilisine el-kol hareketleriyle bağırarak durumu hatırlattı da Japon'lar 1978 yılında başlanacak olan III. Petro kimya tesisleri için dış finansmanın henüz sağlanmadığını öğrenebildiler.

Japon heyetinin en çok merak ettiği konu en son tartışıldı. Türkiye'de lisans hakkından sağlanan gelire vergi ödemek gerekiyor muydu, yabancı sermaye yatırımlarından sağlanan gelirden ne kadar vergi alınıyordu?

Japonların bu konudaki ilgileri bir anda Planlama ve Dışişleri yetkililerini şaşrttı. Öyle ya, ilk görüşmede bu sorular muydu? Elde bir kitap vardı, 200 önemli proje için para aranıyordu, önce onları bir seçim yapmalı sonra ayrıntılı konuşmalıydı...

SÜTTEN AĞZI YANAN

Japonların Türkiye'de bir yabancı sermaye ortaklığı var, o da Sabancılar. Japon sermayesinin Türkiye işliklerini yürütecek 7 kişilik Japon temsilcilik heyeti yıllardır Türkiye'de çalışmalar yapıyor. Bu şirketler tipki yabancı banka temsilcilikleri gibi faaliyetlerinden Maliye Bakanlığının haberdar etmiyorlar ve hiçbir vergi vermeden ticaret iliskilerini burada sürdürüyorlar. Maliye Bakanlığının müfettişlerinin bir incelemesi sonunda bu firmaların vergi veremeleri gerektiği gerçeği ortaya çıkınca, Japonlar cezalı vergi ödemek zorunda kalyorlar. Türkiye'ye gelen Japon sermayedarlarının akillana gelen ilk olay da bu.

Türkiye'nin dış ödemeler dengesi açığının giderek büyümesi ve yapılacak yatırımlar için dış kaynak arama savaşının son halkası Japon sermayedarlarının gelşi oldu. MC hükümetinin MSP kanadı Japonya ile işliklerini AP yakın Odalar Birliğinden önce kurmasını bildi. Odalar Birliği davetlisi Japon sanayicileri Türkiye'ye gelmeden MSP'nin yönetimine hakim olduğu Türkiye Motor Sanayi Anonim Şirketi (TUMOSAN) Genel

Müdürü Tokyo yolunu çoktan tutmuştu. İhem de bir iade-i ziyaret için. MSP'nin "milli tutumu"nun bir örneği olarak denetimindeki Türkiye Motor Sanayi'nin yabancı sermayeyle işbirliği konusundaki görüşmelerini sürdürüyor. Bu yabancı firmalar arasında Japonlar da var.

İLGİ NEREDEN?

Türkiye, bir arayış içinde. Nereden kaynak bulunursa oradan para gelecek, hangi koşullarla olursa olsun. Sermaye, şimdi Türkiye'yi kırmızı kurdellelere süslüyor, yabancılar beğensinler diye.

Sanayi Odaları Birliği IV. Plan için önerilerini hazırladı. Yapılan hesaplamalara göre, önümüzdeki beş yıl içinde Türkiye'nin ek 15 milyar dolarlık dış kaynak gereksinimi var. Bu da ancak yabancı sermaye ile işbirliği aracılığıyla sağlanabilir. Böyle diyor sanayicilerin planı. Bu nedenle de yabancı heyetler Türkiye'ye çağılıyor, ağırlanıyor. Daha önce Türkiye'ye gelen Alman heyetinin talepleri açıldı: Yabancı sermaye yasaında değişiklikler yapın, daha uygun koşullar sağlayın, biz de tüketim sanayinden başlamak üzere ülkenize gelişimizi hızlandırın.

Japon sermayesi ise daha çok yönlü bir arayış içinde. Ne kadar vergiyi hangi amaçla verecekleri konusunda dahi bilgi alman gereken Japon sermayedarları, Türkiye'yi Ortadoğu'da sıçrama taşı olarak görüyorlar. Bu ekonomik sıçrama taşı bir yandan Japonya'nın şu günlerde AET ile bozulmaya başlayan ekonomik işliklerini yeniden düzenlemeye yardımcı olurken, bir yandan da Ortadoğu pazarının üzerindeki hakimiyetini güçlendirecek.

Halen petrol üreticisi Ortadoğu ülkelerinde Japon malları yoğun bir biçimde satılıyor. Ancak Japon sanayii için bu yeterli değil, bunların kontrolü için AET ile işli içinde bulunun bir ülkeye gerek var. Stratejik önemi olan Türkiye, bu istemleri sağlayacak en iyi konumdur.

Türkiye NATO ile CENTO arasında sağladığı kilit nokta görevini şimdi bir kez daha yerine getiriyor. ABD'nin uzak doğudaki üssü Japonya ile Batı Avrupa'daki üssü Almanya Türkiye'de birleşiyorlar.

Japon heyetinin ilk gün sorduğu sorular da bunu kanıtlıyor. Alman sanayicileri tüketim sanayii ile gıda sanayii ile ilgilirken Japonların ilk iki sorusu, Demir-çelik ve enerji yatırımları konusundaydı.

Böylece Alman ve Japon sermayeti altında yeni bir "sanayileşme hamlesi" başlatılıyor her halde!

DEVLET 4.5 MİLYON TL. ZARARA NASIL UGRATILIR?

Devlet eliyle fert zengin etme, bunu yaparken de "devletin mali deniz, yemeyen domuz" anlayışını sonuna dek uygulama, Türkiye kapitalizminin yaygın ve tarihsel özelliklerinden biri.

Bu özellik, kendini çeşitli biçimlerde gösteriyor. En yaygınlarından biri de devlet ihaleleri. Vereceğimiz son örnek, bu tip ihalelerden birinin ilginç gelişimini ilginç.

Bingöl'e bir hükümet konağı gerekli imiş. Elazır Yapı İşleri 10. bölge Müdürlüğü, konak inşaatı için ihale açıyor. Tahmini bedel 26 milyon 500 bin TL. Olarak gösteriliyor, ihaleye 5 kişi katılıyor.

Günü geldiğinde ihale şartları açılıyor. Görülen durum şu: Teklif sahiplerinden 4'ü, söz konusu inşaatı % 10'dan % 25'e kadar değişen zamlı oranlardan üstlenmelerini belirtiyorlar. Yalnızca bir teklif sahibi binde üç oranında indirimi teklifte bulunuyor.

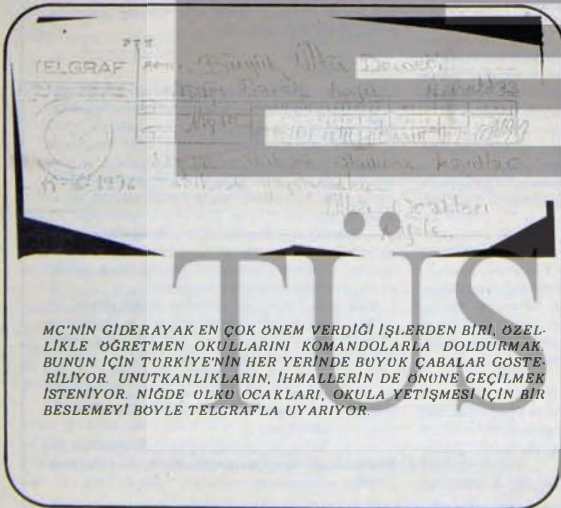
Doğal olarak indirimi teklifin ka-

bul edilmesi gerekirken hiç akla gelmedik bir yola başvuruluyor. Bölge Müdürü Nevzat Hakyemez'in başkanlığındaki ihale komisyonu her nedense binde üç indirimi teklifi "haddi layık" görüyor ve ihaleyi yeniden açmaya karar veriyor. Böylece 26 milyon 500 bin lira tahmini bedelli bir işin 26 milyon 420 bin 500 TL.sına gerçekleştirilmesi olanağı bile bile elden "kaçırılıyor."

İkinci kez açılan ihaleye hiç kimse katılmıyor. Bayındırlık Bakanlığınca ne yapılması gerektiği soruluyor. Bakanlık'tan gelen cevap da çok ilginçtir. Bakan adına genel müdür Mehmet Kundak'ın imzasını taşıyan yazıda, daha önceki bedele % 20 ilavesiyle bulunacak yeni tahmini bedel üzerinden ihale açılması istenmektedir!

Böylece aynı yıl içinde tahmini bedel birden 26 kusura milyondan 31 kusura milyona fırlıyor! Yeniden oluşan ihale komisyonu, ihaleyi % 3,12 indirim önerisinde bulunan Naci Koloğlu adlı kişiye veriyor.

Böylece birinci ihaledeki indirimi önerinin "layık had" bulunmaması red ve daha sonra ihale bedelini yükseltmesiyle, hazine, kaşla göz arasında tam 4 milyon 387 bin 310 liralık zarara uğ-

MC'NİN GİDERAYAK EN ÇOK ÖNEM VERDİĞİ İŞLERDEN BİRİ, ÖZEL- LİKLE ÖĞRETMEN OKULLARINI KOMANDOLARLA DOLDURMAK. BUNUN İÇİN TÜRKİYE'NİN HER YERİNDE BÜYÜK ÇABALAR GÖSTERİLİYOR. UNUTKANLIKLARIN, İHMALLERİN DE ÖNÜNE GEÇİLMEK İSTENİYOR. NİÇİNDE ÜLKÜ OCAKLARI, OKULA YETİŞMESİ İÇİN BİR BEŞLEMİYİ BOYLE TELGRAFLA UYARIYOR.

DIYARBAKIR'DA İLERİCİLERE CİHAAT AÇILDI

Diyarbakır'da son günlerde yer alan gelişmeler, Cephe'nin tırmanışında önemli halklardan birini oluşturuyor. Türkiye burjuvazisinin MC öncülüğünde yürüttüğü faşist tırmanışın Doğu illerinde nasıl gerçekleştirildiği üzerinde, YURUYUŞ'te daha önceleri çok duruldu. Daha önceleri Elazığ'da patlak verene olaylara, Van ve Kars illerindeki baskılara Diyarbakır'da yeni bir halka daha eklendi. Salı günü Diyarbakır'da cereyan eden olaylara bu açıdan eğilmek gerekiyor.

BAŞBUĞ'UN DIYARBAKIR ÇIKMAZI

Önce Cephe'nin Doğu illerine ilişkin planları üzerinde durulmalı. Bilindiği gibi, Cephe'nin Başbuğ kanadının Diyarbakır'da ve diğer Doğu illerinde açtıkları açığa örtülenme ve bu örtülerin sınırlı da olsa taban bulabilme olanağı son derece az.

Buna karşılık, MC'nin kuruluşundan bu yana, MC'nin tırmanışına paralel olarak Doğu illerinde birçok oyun sergilendi. Oyunların ilk perdesi, geçtiğimiz yıl yaz aylarında Başbuğ'un Diyarbakır'a gönderilmesi ile başladı. Ama Başbuğ Diyarbakır'a giremedi. Bu bir oyundu. MC Başbuğ'u Diyarbakır'a sokmaya çalıştığı takdirde olacağını biliyordu. MC'nin amacı, iktidara karşı oluşan tepkileri Başbuğ kanalına akıtmak, başka kanatları ile Diyarbakır ve diğer illerdeki planlarını sahneye koymaktı. Daha başka bir deyişle MC, gelişen demokratik potansi-yeli sınıfsal plandan kaydırmayı amaçlıyordu.

MSP'NİN ÖZEL MİSYONU

MSP'nin Doğu illerindeki misyonu bu noktada ortaya çıktı. İşte MSP'nin gerek örtülenme, gerekse temel atma gösterileri açısından Doğu illerini ve bu arada Diyarbakır'ı pilot bölge seçmesinin nedeni bu.

MSP, örtülenme çalışmalarını özellikle işyerlerinde yürüttü. Birçok işyerinde müdür ve müdür yardımcılarını bizzat MSP'li bakanlar tarafından atandı. MSP'li ve İmam Hatip mezunu memurların bu işyerlerde yerleştirilme işlemleri sessiz sedas yürütüldü.

İşler, yenedi kademelerdeki kişilerin MSP'leştirilmeleriyle bitmiyordu. Bundan sonra MSP'li sendikaların oluşturulmasına sıra geldi. İşyerlerinde

MSP'leşmeyen işçilere büyük baskılar yöneltildi. Camilerde vazalar birbirini zilyordu. "Komünistlerin öldürülmeleri" nakaratları sürekli olarak tekrarlardı. Cephe, bu gelişmelerle de yetinmedi. Erbakan, kendisinin ve partisinin burjuvazinin yüklediği misyonun altından yalnızca din safasata ile kalkamayacağını bildiğinden bir de "Akcılar kururdu. Doğu illerinde MC iktidarının vurucu beslemeleri olarak bu "ordu"dan yararlanmak düşünülüyordu.

MSP İŞYERLERİNDE ÖRGÜTLERİNİN

MSP'nin Diyarbakır'da Cephe iktidarına taban bulma çalışmaları birkaç yönlü olarak sürdü.

Süt fabrikası, Zirai Donatım, TMO ve Sümerbank'a bağlı iplik fabrikası, MSP tarafından "fethedildi". Bu, işyerlerinde amansız bir baskı mekanizmasının kurulmasıyla mümkün oldu. Şehrin dışında olan iplik fabrikası, MSP'nin ve bunların koruyucu şemsiyesi altında rahatlayabilen bir avuç komandanın karargahı haline geldi. İşyerinde MSP'nin güdümünde Öz-Tekstil kuruldu. Elazığ ve Ergani'den devrilen "dinibütün"ler işçi olarak buraya yerleştirildi. "Dinibütünlere" bazı komandalarla da takviye edildi. Fabrika, işletmeye yeni açıldığı için MSP'li olmayan işçiler 17. madde uygulanarak kolayca işlerinden atıldılar.

Bütün bunlar tamamlandıktan sonra fabrika ve çevresi, MC beslemelerinin atış poligonu haline geldi. İşyerlerinde bu şekilde "lojistik destek" sağlandıktan sonra daha önce kurulan MTTB'nin palazlandırılması çalışmaları hız verildi. Bu amaçla yoğun toplantılar yapıldı. Vazalar camilerdeki cihat konuşmalarını hızlandırdılar. Artık bu dört başı mamur "örtülenme"nin meyvalarını bekliyordu MC.

AKINCILAR SAHNEDE

Nazi oyunları bu temel üzerine geliştirilmeye başlandı. Çeçenlerde, Bakanlar Kurulu toplantısında bir iki saatlik bir "boşluk" ortaya çıktı, MSP'li bakanlar toplantıya katılmıyordu. Devreye Demirel adına Pınocet gözlüklü Seyfi Öztürk ve MSP adına Asiltürk giriyordu. Sonunda MSP'li bakanlar, hükümet toplantısına katıl-

...MSP'NİN ÖZEL MİSYONU...
MSP'nin Doğu illerindeki misyonu bu noktada ortaya çıktı. İşte MSP'nin gerek örtülenme, gerekse temel atma gösterileri açısından Doğu illerini ve bu arada Diyarbakır'ı pilot bölge seçmesinin nedeni bu.

...MSP'NİN ÖZEL MİSYONU...
MSP'nin Doğu illerindeki misyonu bu noktada ortaya çıktı. İşte MSP'nin gerek örtülenme, gerekse temel atma gösterileri açısından Doğu illerini ve bu arada Diyarbakır'ı pilot bölge seçmesinin nedeni bu.

UMMETÇİLERİN CİHADE ÇAĞIRAN BİLDİRİSİ

mayı kabul ediyorlardı. Basın buna pek dikkat etti. Ne oluyor? MSP artık "rest" mi demişti? MC nihayet çöküyor muydu?

MSP'nin artık gına getirilen MC içi huysuzlukları, MSP'yi "ilerici" olduğuna ikna etmeye çalışan ilerici basın hop oturtur hop kaldırırken, ilerici MSP hükümet içi yaramazlıklarıyla aynı saatlerde, Ankara'dan çok uzaktaki yeni bir saldırı hareketine girişmişti.

Bakanlar kurulu toplantısı ile aynı saatlerde MSP'li akıncılar Batman'da boy gösterdiler. Bir gazete bayii dövüldü, işyeri tahrip edildi. İşçilerin yoğun olduğu Batman'da, Cephe, gövde gösterisini MSP aracılığıyla böyle yapıyordu.

Daha sonra Diyarbakır olayları başlatıldı. MSP Diyarbakır'da cihat bayrağını MTTB teşkilatı aracılığıyla açıyor. MTTB Diyarbakır Teşkilatı imzası ile dağıtılan "İmanlı Diyarbakır başlıklı bildiriden bazı bölümler:

"...Müslüman Diyarbakırımıza ise müslümanlara karşı zulüm ve baskılar komünistlerden gelmektedir. Diyarbakır'da faşist kalmayınca, ilerici silahların islami gelişimin üzerine çevrilmelidir..."

"...Komünistlerin yaptıkları zulümler artık sabrımsız tüketmektedir. Müslümanlar ayağa kalkarsa, kafirler ayaklar altında ezileceklerdir. Her yerde olduğu gibi, Diyarbakırımızda da islami genç-

lik ve müslüman halk omuz omuza verince komünistler kaçacak delik arayacak ve son pişmanlık da fayda vermeyecektir..."

Bu ve buna benzer sözlerin yer aldığı bildirinin dağıtım işleri MSP'li başkanı, eski ölü yıkayıcısı, yeni milyon akaryakıt dağıtıcısı Hacı Abdurrahman Özбек tarafından yürütülmüştü.

"Dini bütünlere" böylece cenge çağırıldı. Melikahmet Cadedesinde genç bir mühendis akıncılar tarafından komaya sokuldu. Bununla kalmadı. Geçtiğimiz Pazartesi günü erken saatlerde aynı kalabalık bir kaç koldan Diyarbakır Tıp Fakültesini sardı. Devrimci bilinen birkaç kişi bu arada saldırmaya uğradı. Saldırları aşkama dek sürdü. Saldırlar sırasında SSK Hastanesinde görevli bir doktor da komaya sokuldu.

MSP'nin Diyarbakır saldırları ertesi gün öğleye kadar sürdü. Bundan sonra devreye polis sokuldu. Saldırlara karşı görevlik önlemleri alıncağı yerde Tıp Fakültesi bu kez de polisler tarafından basıldı. Bol bol göz yaşartıcı bomba kullanılmıy. MSP gösterisini devralan polis gösterisi de aşkama dek sürdü. Olaylar sonucunda hiç biri saldırganlardan olmamak üzere 36 kişi göz altına alındı.

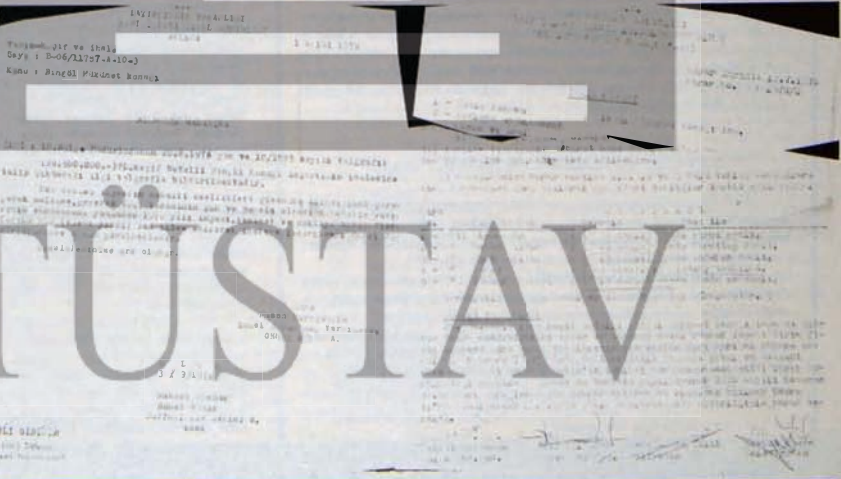
Diyarbakır'dan elde ettiğimiz bilgiler şimdilik bu kadar. Yine de MC saldırısındaki iş bölümü ve saldırının boyutları konusunda yeterli bilgi veriyor.

ramis oluyor.

İlk ihalede binde 3 indirim dışında diğer tekliflerin zamlı olması, insanın daha büyük indirimle gerçekleştirilemeyeceğinin başlıbağına bir kanıtı. Ayrıca 2490 sayılı "Artırma-Eksiltme ve İhale" yasaının 53. maddesinde "artırma ve eksiltmelerde bedeller tahmin edilen miktarda bulunduğu takdirde layık had sayılır" hükmü de yer alıyor. Buna rağmen binde 3'lük fark her nedense "layık" bulunmuşlardır.

Yine 2490 sayılı yasaın 72. maddesinde, bu yasa gereğince görevlendirilen bütün memurlarla komisyon üyelerinin görevlerini yasalarla göre tarafsız yapmazlar ve taraflardan herhangi birinin zararına yol açarlarsa haklarında cezai kovuşturma yapılacağı ve ayrıca bu yüzden tarafların uğradığı zararın ödenmesinden yükümlü tutulacağı hükmü bağlanmıştır.

Şimdi, 4 milyon lirayı aşkın bir miktarda hazine zararına yol açanlar hakkında ne işlem yapılacağı merakla bekleniyor. Ama herhalde, Bingöl yeni bir hükümet konağına kavuşurken bazı işadamları da milyonlarına milyon katmış olacaklar. Çünkü bu, Türkiye kapitalizminin değişmez yasalarından biri.

CUNHAL, PKP 8. KONGRESİNDE KONUŞUYOR

Portekiz Komünist Partisi'nin önceki hafta tamamlanan 8. Kongresinde yeniden partinin genel sekreterliğine seçilen Alvaro Cunhal, Merkez Komitesi adına yaptığı son açıklamada, "ortak-programa dayalı bir sol hükümetin kurulması zorunluluğunu" yeniden vurguladı. Bu konu, PKP Merkez Komitesi'nin kongreye sunduğu raporda da yer alıyordu. Merkez Komitesi raporunda, Sosyalist Parti yöneticilerinin tutumunun bunu güçleştirme olasılığına rağmen, ta-oanda sosyalist ve komünist militanlar arasında bağlantıların yoğunlaştığı bildirilmişti.

Portekiz Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin 8. kongreye sunduğu raporda 25 Nisan 1974 devriminden sonraki gelişmelerin incelenmesine geniş yer verildi. Kongrenin öncesinde geniş ölçüde dağıtılan raporda, "halkın oldukça kısa bir süre içinde kazandığı olağanüstü başarılar" üzerinde duruldu. Bu başarılar arasında şunlar sayıldı: İleri bir anayasaya dayalı demokratik rejimin kurulması, sömürge savaşlarının sona ermesi ve sömürge halklarının bağımsızlığına kavuşması, ulusal ekonomi yapılının köklü değişimleri ve üretimde emekçilerin etkin katılımının sağlanması, Portekiz

NHAN DAN: "AMERİKAN VETOSUNA RAĞMEN VIETNAM'IN SOSYALİZM YOLUNDAKİ İLERLEYİŞİ SÜRÜYOR"

Vietnam Emekçi Partisi yayın organı Nhan Dan gazetesinin 17 Kasım tarihli sayısında Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde Vietnam'ın üyeliği oylaması sırasındaki ABD'nin vetosunu sert bir dille eleştirmiştir. Gazete bu tavrın Vietnam halkına karşı "modası geçmiş ve düşmanca bir politikanın" sonucu olduğunu belirtmiştir. Vietnam Emekçi Partisi'nin yayın organı, böylece "ABD'de iktidarda olanların uluslararası siyasal hayatta bozguncu bir rol oynadığı" düşüncesine yer vermiştir.

ABD'İN VETO BAHANESİ: KAYIP AMERİKALILAR

ABD'nin BM'deki temsilcisi Scranton'un vetoyu haklı çıkarmak için öne sürdüğü "Vietnam'ın üyelik koşullarını insanı açıdan yerine getirmeyeceği" gerekçesini Nhan Dan "gülünç ve kibirli" olarak niteliyor.

Gazetede daha sonra şu görüşler yer veriliyor: "İlerici insanlık uzun zamandan beri saldırılarla saldırgan, insani olanla olmayan arasındaki ayrımı ve seçimi gerçekleştirmediği bilmektedir. Nürenberg'de nazilerin başına gelenlerden sonra, savaş suçlarından dolayı bir mahkeme önünde mahkum edilenler sadece Amerikan emperyalistleridir."

Geçen yılki Amerikan vetosunun da tamamen sudan gerekçelere dayandığı belirtildikten sonra şöyle deniyor: "Geçen yıl olduğu gibi bu yıl da Washington'un aklı kat yöneticileri kaybolan Amerikalılar sorunundan başka hayali bir sorun ortaya atamamışlardır. Halbuki geçen yıldan bu yana, Vietnam'ın bu sorunun çözümünü kolaylaştırabilmek için iyi niyetle çaba harcadığını herkes bilmektedir. Bunun dışında, Vietnam'daki savaş alanlarında oğulları kaybolan ya da ölen ailelerin tüm acılarının nedeninin Amerikan saldırılarına olduğunu da herkes bilmektedir."

SOSYALİST VIETNAM MÜCADELESİNDE KARARLI

"ABD Paris andlaşmasının bir maddesinin uygulanmasını isterken, başka bir maddesini görmezlikten gelemez. ABD 8. maddede sözü edilen kayıplar sorunuyla bu kadar çok ilgileniyor da, neden 21. maddede sözü edilen Vietnam'ın savaş yaralarının sarılmasıyla bilginçli olarak ilgilenmiyor?"

"ABD'de iktidarda olanlar Amerikan gençlerini Vietnam savaşına ölüme gönderdikten sonra, şimdi de yeni-sömürgeci dümenlerini döndürebilmek için ailelerin acısından sözetime cesaretini kendinde bulabilmektedir."

Yazı, "Amerikan halkı da dahil olmak üzere, tüm kıtalardaki dostların" değerli yardımları övülerek şöyle noktalanıyor: "Vietnam, Birleşmiş Milletler üyesi olmasa da barış, ulusal bağımsızlık, demokrasi ve toplumsal ilerleme için verilen mücadeleye katkıda bulunmaya kararlıdır. Amerika'nın dünyadaki hiçbir olumlu yanık bulmayan vetosu, gücünü ulusal bağımsızlık ve sosyalizmden alan halkımızın ilerleyişini durduramaz."

ALVARO CUNHAL:

«ORTAK PROGRAMA DAYALI BİR HÜKÜMET KURULMALI»

“ÜLKEYİ SARSAN EKONOMİK BUNALIMI, İŞÇİ SINIFININ, EMEKÇİ TABAKALARIN ÇIKARLARI ALEYHİNE AŞMAK MÜMKÜN DEĞİLDİR. SOSYALİST HÜKÜMET DE BUNU BAŞARAMAYACAKTIR. ÜLKEDE HİÇBİR ŞEY DEĞİŞMEMİŞ GİBİ DAVRANMAK MÜMKÜN DEĞİLDİR. PORTEKİZ HALA 1974 NİSAN'ININ ÖNCESİNDEYİMİŞ GİBİ TUTUM ALAMAZ.”

kiz'in uluslararası ilişkilerinin dönüştürülmesi ve genişletilmesi.

PKP Genel Sekreteri A.Cunhal'ın sunduğu raporda, Parti'nin geçen dönemdeki faaliyeti ve başarıları da değerlendirildi. Partinin üye sayısının 115 bine ulaştığı ve 7000 temel parti biriminin oluştuğu bildirilen raporda, son kongrenin hazırlanması sırasındaki tartışmanın demokratik niteliği üzerinde de duruldu. Öte yandan partinin faaliyetindeki geliştirilmesi gereken yöner üzerinde de duruldu. Bu yöner arasında da, sektörel belirlenimi, göşist baskı karşısındaki direnişin yetersiz kalması, ordudaki ve silahlı kuvvetler hareketindeki güçler dengesinin fazlasıyla iymsen değerlendirilmesi, tüccarların, sanayicilerin, aydınların ve özellikle küçük ve orta köylülerin sorunlarına uygun karşılıkların verilmemesi sayıldı.

PKP Merkez Komitesinin raporunda daha sonra, gerici güçlerin Portekiz devriminin kazanımlarını ortadan kaldırma çabası içinde oldukları belirtildi. Raporunda, komünistlerin, bu kazanımları koruyarak, bütün demokratlarla elele, toplumun gelişmesine katkıda bulunacağı üzerinde duruldu. Ülkenin içinde bulunduğu derin bunalım durumu üzerinde de şöyle dendi:

"Ülkeyi sarsan ekonomik bunalımı, işçi sınıfının, emekçi tabakaların çıkarları aleyhine aşmak mümkün değildir. Sosyalist hükümet de bunu başaramayacaktır. Ülkede hiçbir şey değişmemiş gibi davranmak mümkün değildir. Portekiz hala 1974 Nisan'ının öncesindeymiş gibi tutum alamaz."

PKP genel sekreteri, bu konuda, son yıllarda devlet müdahaleleri, tarım reformu, emekçilerin üretimin kontrolü ve yönetimine katılması yoluyla birçok sektörde gerçekleştirilen dönüşümler üzerinde durdu. Gericiliğin olayları geçmişi çevirmeye çabalarını karşısında, ekonominin kapitalist olmayan sektörünü sağlamlaştırılması ve genişletilmesi gerektiğini belirtti.

PKP Genel Sekreteri A.Cunhal politik gelişmeler üzerinde de durdu. Cunhal şöyle dedi: "Sağ güçler ve hükümet kapitalistlerin güvenliğini kazanma çabasında iken, bizlerin yapması gereken, emekçilerin güvenliğini kazanmaktır." Genel sekreter, bu yönde bir politika için partisinin katkıda bulunmaya hazır olduğunu, bunun için de gericiliğin bütün tertiplerine karşı uyanık olunması gerektiğini belirtti. Öte yandan devrimin kuyusunu kazmaya çalışan göşistlerin maceracı atılımlarına karşı çıkmamayı da kaçınılmazlığı üzerinde duruldu.

PKP Merkez Komitesi raporunda, demokratların, özellikle komünistlerle sosyalistler arasındaki birliğin, ortak bir programa dayalı bir sol hükümet perspektifi içinde sağlamlaştırılması gerektiği vurgulandı. Sosyalist Parti yöneticilerinin tutumunun bu hedefi güçleştirdiği hatırlatılan raporda şöyle devam edildi: "Ancak işletmelerde ve yerel organlarda bu iki partinin militanları arasındaki bağlantılar çoğalmaktadır. Komünist Partisi, sosyalistlerle düzenli ilişkiler kurmaya ve ortak eylemlere girmeye hazırdır."

Portekiz Komünist Partisi'nin 8. kongresi sonunda yeni merkez komitesi de seçildi. 8. Kongre, merkez komitesinin 22 asil ve 13 yedek olan üye sayısını 54 asil ve 36 yedek olarak yükseltti. Eski merkez komitesinin tüm üyeleri yeni merkez komitesine de seçildiler. Öte yandan 12 kişilik Politik Komisyon'un bileşimi eskisi gibi kaldı. Ancak politik komisyonu daha önce olmayan iki yedek üye seçildi. Merkez Komitesi Sekreteryanının üye sayısı ise beşten yediye çıkarıldı. Sekreteryanın eski beş üyesi Alvaro Cunhal, Carlos Costa, Joaquim Gomes, Octavio Pato ve Sergio Vilariques görevlerinde kaldılar. Sekreteryanının yeni iki üyesi ise Domingos Abrantes ve Jorge Araujo olarak seçildi. Eski Merkez Komitesinin de üyesi olan Abrantes'in yanısıra, Araujo Merkez Komitesi'nin yeni seçilen üyeleri arasında yer alıyor.

SEVGİ İLE

"FAŞİZMİN ZORBALIGINA KARŞI MADDİ BİR GÜÇ ORTAYA ÇIKARILMALIDIR. FAKAT BU MADDİ GÜÇ, ONUN SEÇTİĞİ SAVAŞ ALANINDA DEĞİL, KİTELELERİN ÖRGÜTLÜ, BİLİNÇLİ VE SOĞUKKANLI MÜCADELESİNDE, ONU ETKİSİZ KILMAKLA MÜMKÜN OLUR ANCAK. SANAT İŞTE BURADA, BU SOĞUKKANLILIĞI, NEDENLERİ AÇIKLAMAYI, DÜŞÜNMEYİ, ÖĞRETMEYİ HEDEF EDİNEREK BİRŞEYLER YAPABİLİR. BU REFORMCULUK DEĞİLDİR. ÇÜNKÜ FAŞİZM, YIĞINLAR AÇISINDAN DÜŞÜNÜLDÜĞÜNDE, DÜŞÜNMEYEN, SORMAYAN İNSANLARIN SÜRÜKLENDİKLERİ BİR İDEOLOJİDİR. AYRICA, SANAT TEK BAŞINA YETERSİZ KALACAĞINDAN, SİYASAL MÜCADELEDE YERİNİ ALMAYA ÇALIŞMALI VE BUNUNLA BAĞINTILI OLARAK BİRŞEYLER YAPMALIDIR."

SEVGİ SOYSAL, 18 HAZİRAN 1976 GÜNÜ ANKARA'DA DÜZENLENEN "FAŞİZM VE SANAT" ADLI AÇIK TARTIŞMADA YAPTIĞI KONUŞMASINDAN.

SEVGİ SOYSAL'I YITIRDIK.

HAREKET, SEVGİ'Yİ UNUTMAYACAK. POLİTİKA, EDEBİYAT VE BASIN ALANLARINDA SEVGİ İLE BİRLİKTE MÜCADELE EDENLER, ONU ŞÖYLE ANDILAR:

BEİHİCE BORAN:

"Sevgi Soysal'ı 1971 yazında Ankara'nın askeri tutukevinde tanıdım, sonra da yazarlardan. O Ankara'da, Ben İstanbul'da, işlerin yoğunluğu içinde, tanışıklığımızı ilerletmek fırsatını bulamadığıma acınırım, ama yine de aramızda bir dostluk bağı vardır bence. Fazla kullanılmaktan biraz da klişeleşmiş hale getirilmiş olan "hayat dolu" deyimini Sevgi için tipatip uygundu. Hiç yapmacık, zorlama olmayan bir canlılığı, neşesi vardı. Sağlıklı bir iç dinamizmden gelen bir canlılık ve neşe. Çetin, ters durumlara dahi, kendini olayların etkisinden kurtarır mesafeli bir bakış açısından bakabiliyor, olup bitenleri alaylı bir anlatımla dile getirebiliyordu, acılığa, burukluğa düşmeden. Sonra onu 1975'in baharına yakın evinde gördüm birgün. Kendinden emin, mutlu bir durulmuşluk içinde gördümü bana. Yazılarında görüşleri de daha durulu-yordu, gerçekliğe daha daha yaklaşıyor, onu daha bir özünden yakalayarak."

Hastalığına ilişkin "Bir Ağaç Gibi" öyküsü o durumda çok az insanın benimseyebileceği bir tutumu dile getiriyordu- kaçamaksız, duru, yiğit. Ne yazık ki, "ağacın en yoz yeri budanınca filizlenektir." Umudu doğrulanmadı. Çok, ama çok yazık.

YALÇIN KÜÇÜK:

Yazınınız bir eksikliğini de Sevgi doldurdu. Yaşama, sevgi dolu bir alaycılıkla baktı. İnce ve ciddi bir alaycılık. "Yenişehir'de Bir Öğle Vakti"nde gelişen güçler karşısında kaybolmaya mahkum olanları tatlı bir alay ile sergiledi. "Şafak"da, biraz da, insanlara kolayca inanan, rahat, içi dışı bir Sevgi ile alay etti. "Barış Adlı Çocuk"un, özellikle 12 Mart sonrası öykülerinde, bu okunmasına doyum olmaz öykülerde, gösterileri alaycı bir tutarlılıkla çizdi.

İlk ameliyatını Ankara Tıp Fakültesi'nde oldu. Bir buket çiçek alıp, gittim. O günlük konusu çiçek ve çiçekçi çocuk idi. Benden biraz önce, kendisini büyük sanan bir yazar, bir çiçekçi ile bir büyük çiçek sepeti göndermiş. Sevgi, çiçeği getiren çiçekçi çocuk ile kendisini büyük sanan yazarı işledi. "Sen yazar mısın, ben yapar mıyım, Mümtaz yapar mı? Kim yapar?" Kendisini büyük sanan yazarı işledi, durdu. "Çiçekçi çocuğu görmeydin." Sağlığına kavuşsa idi, herhalde "Çiçekçi Çocuk ile Büyük Yazar"ı yazardı. Ustalıkla.

İkinci ameliyatını Hacettepe Üniversitesi'nde oldu. Ziyaret saatinin dışında gittim. İlk ameliyatından sonra bir "goşisi" gibi davranmış olduğunu söyledi. Vücudunu kemirilenleri gözlemlikten geldi. İhmal ederek yenebileceğini düşünüyordu. İkinci ameliyat uyarıcı oldu. "Mümtaz'la Londra'ya gideceğiz". Sonra hesap ediyordu: "Beş yıl yaşasam yeter. Kim garanti eder, beş yıl yaşayacağımı? Sen garanti edebilir misin, Mümtaz garanti edebilir mi?" O kadar canlı, o kadar güvenli ve inandırıcı anlatıyordu ki, Sevgi'nin en az beş yıl yaşayacağına inandım.

Sevgi ile Türkiye, en önde gelen ve en yetenekli yazarlarından birini kaybetti. Tanyanları, canlı, candan ve son derece mert bir dostlarını yitirdi. Sevgi, sevgimizin büyük bir bölümünü alıp gitti.

ADALET AĞAOĞLU:

Sevgi'nin kaybı kabuleneceğim bir durum değil. Sağına. Çok sıkıydı. Sevgi, hiç kaybolmayacaklardan. Kişi olarak, eserleriyle, hareket tutkusuyla.

16 yıllık renkli, rengi de harekete de sevgiden alan bir dostluk bizinki. Eskişehir'e giden bir karayolu üzerinde tanışmıştık. Eskişehir'de yeni açılan bir tiyatroyu görmeye giderken. Sanki hep böyle sürdü. Hep yapacak bir şeylerin içinde, gidilecek bir yolun üstünde buldum onu. Ankara'da kurduğumuz bir tiyatroya, yazar olarak, TRT'de, siyasal tavrı ve tutumunda, yani bütün bu kavgalarda, Her üretili bir yıl üstünde ve en çok da engeller öz konusunu olduğunda, Yetenekleri, ucuza, sevisizliğe, zorbalığa karşı olan düşmanlığı ile birleşince bir şaka gibi basıp geçirdi engelini öte yanına.

İlk romanı "Yürüme" Sevgi'ye çok yakışan, onu çok iyi anlatan bir adırdır. Durmaktan, durağanlıktan kafası da gövdesi de hoşlanmamıştır hiç. Yazdıklarını, hep sevinçle, sevgiyle izledimse burredir. Gerilere dönmeyeceğine, tekrara girmeyeceğine, yeni ve yürekliçe hep bir üst noktada olacağına inandığından. Şimdi burada olsa, çok gulerdik onun burada olmayışı üstünde konuşmak zorunda kalırdık. Kısırlımsız durumlarımızla dalga geçebilemek, arkadaşlığımızın tuzu, biberi idi. Şimdi tek yanlı yürümüyor bu.

MUSTAFA EKMEKÇİ:

Sevgi Soysal yapıtlarıyla yaşayacak, çağımızın, dönemimizin usta yazarları arasında sayılacaktır.

Bir yanıyla gazeteciliğe buluştu. Belki bundan, günlük yazılarını bir ivencilik havasında yazmıştır, ama en iyi yazılarında bile bir acemilik, görmezsiniz. Ustalığı kendisinin bir üstünlüğü değil de, topluma, okura saygısının bir sonucuymuş gibi düşünülmüş olmalı Sevgi.. Öykülerini, romanlarını böyle bir incelikte özerdi belki de.

Sevgi Soysal'ın sanatçı yanını değerlendirmek o alanın yetkililerininirdir elbette. Çizmeden yukarı çıkmak istemem.

Sevgi, bir gazeteci olarak bizden burredir. TRT'de, Ajansta, gazetede çalıştı. Basının içiğini, çıkığını yakından yaşadı. Yazılar yazdı, bazı kez aylığını alamadı. Hele hakkını hiçbir zaman almadı demek gerek. Basın kartı var mıydı, hani bazı naylon gazetecilerin bile taşıdıkları basın kartı? Hiç bilmiyorum. 12 Mart döneminde hiç yalınlık göstermedi arkadaşım. Haksızlığı, adaletsizliği güle oynuya göğüsledi. Bir öyküsünde mahkemelerin adalet dağıtma-klarını yazar. Ezilenler, bir daha ezilmeyecekler kapıldılar..

Hastanede pat diye görüşün birini alıncığında, işi şakaya vurmak istemiyordu.

Artık Milliyet'in güzelik yarışmasına girebilirim.. Doğruculuğa, gerçekliğe örnek verilecekse bu Sevgi Soysal olmalı. Bunu da sezdirmeden, övünmeden yaptı. İçtenlik dedikleri şey, belki bu.. Sözüün kasası, bir arkadaş yitirdim, söyleyemiyorum.

ÖMER POLAT:

Yiğit bir arkadaşımızı kaybettik. Sevgi Soysal arkadaşımızı. Gittikçe kendini yenileyen, yapıtları gittikçe büyüyen bir arkadaşımızı. Büyüye büyüye öldü Sevgi Soysal. Acımız çok.

Kendinden önce yapıtlarını tanıdım. Mert, dobra, dobur söyleyen, akıcı bir dili, espirili bir dili olan bir insan olarak düşünmüştüm. Yanılmamışım. Daha büyük bir insanla karşılaştım. Kararlı, yenilenmeye oldukça açık, sabırla dinleyen kızgınlığını espiriyeye klet ilpen bir insandı. İşçi Kültür Derneğinin kurucu üyesiydik ikimiz de. Sonra yönetim kuruluna seçildik. Haftada bir gün toplantımız oluyordu. Hepsine katılırdı Sevgi Soysal. O zamanlar hastalığını kendisi biliyormuş. Ama biz ne anlayabiliydik, ne de o belli etti. Yiğit bir insandı. Daha sonra derneğin Edebiyat Kolu başkanlığına seçildi. O zamanlar ben, bir rastlantı sonucu Sevgi Soysal'ın hastalığını bir başkasından öğrenmişim. Onu her edebiyat bölümü toplantısında gördükçe içim ezilirdi, dayanamaz çıkardım. Ama o ellerini kullanarak işçilere, öğrencilere sanat anlayışını anlatır, ya da yapacakları işleri programlardı. Şevkle çalışıyordu. Hiç bir arkadaşım onun toplantılara bir gün olsun gelmemelik ettiğini görmemişim. Hep işçi sınıfı ve diğer ezilen sınıfları düşünürdü. Onlar için okuyordu, onlar için dayanmıştı faşizmin onca zulümüne, ve hala onlar için dayanıyordu bunca acıya. İşçiler için günlük veya haftalık bir fotomoran çıkarmak istiyordu. Sinema bölümüyle ortak yapacaklardı bir işi. Neden, diye sormuştum bir gün. O da bana egemen sınıfların neden işçi sınıfı için fotomoran yaptığını sormuştu. Onların amacının nedeni de, bizim amacımızın nedeni de açık, dedi. Yapmacıksız, yalın, yiğit bir arkadaşımızdı Sevgi Soysal.

Torbasındaki bir şeyi kullandıktan sonra sağdan soldan bir şeyler toplayıp yaşamını sürdürmeye çalışan bir hikayeci, bir romancı değildi Sevgi Soysal. O torbasına her gün bir şeyler dolduran bir sanatçıydı. Bunu en iyi biçimde romanlarında görürsünüz. İlk çıkan romanıyla en son çıkan romanı karşılaştırıldığında bu açıkça görülecektir. Baştan da dedim ya, o büyüye büyüye öldü. En verimli zamanında, yaşamında en güzel günleri göreceği zamanda öldü. Sevgi Soysal'ı düşündükçe acımaızı çoğaltacak yüzlerce şey sükün edip geliyor. Bizi yakıtı gitti. Acımız çok.

DEMİRTAŞ CEYHAN: SOSYALİST HAREKETE KÜFRETTİRMEYİZ

Genel Yayın Müdürlüğünü yaptığınız Politika Gazetesi, hisselerinin büyük bir bölümünün DISK tarafından alınmasıyla el değiştirmiş oldu. Bu el değiştirmeyi, ardında yatanlarla, kısaca özetler misiniz?

Gazetemin sorumluluğunu yüklediğimde, vermiş bir tek kararım vardı kendi kendime. Gazete, kamuoyu oluşurken, televizyon ve sinemadan sonra en etkin araçlardan biridir. Yani, resimle haber ileten bir araçtır. Olaylarla uğraşır ve resimler. Dolayısıyla da teori geliştirir, iletir. İşte bu nedenlerle karar vermişim; gazetem, hiç bir örgüte organik bir bağ içinde bulunmayacak ve onun organı olmayacak. Elbette devrimci bir çizgide duracak, ama devrimci örgütler arasındaki çekimlere kesinlikle bulaşmayacak. Kişisel veya örgütsel bir ard hesaplığı da şiddetle reddettiğimden, kuşkusuz, olaylara sağlıklı bakacaktık. Yani ne benim, ne de arkadaşlarımın öyle milletvekili filan olmak gibi bir hesabımız kesinlikle yoktu. İşte bu yüzden de, bir iki ay gibi çok kısa bir süreçti. Biliyoruz.

Nitekim, ilk günler böyleyi yaklaşmalara da tanık olmadım değil. Örneğin yakın dostum, DISK'in ve Maden-İş'in galiba Hukuk Bürosu Başkanı Avukat Müşir Kaya Canpolat, bir nezaket ziyaretiinde, DISK'le bir işbirliği önerisinde bulundu bana. Kişisel bir öneriydi Canpolat'ın ki, tabii bilemem. Ona da düşüncelerimi açık açık anlattım. Hiç bir örgütün organı olmayı düşünmediğimizi, hiç biristyle organik bağlar kurmayı düşünmediğimizi söyledim. Sonra da, "Var sayalım ki dedim, önerinizi kabul edeyim. DISK ile Politika arasında ne gibi bir işbirliği kurabiliriz?" diye sordu. Çünkü biliyorsunuz ki, Politika devrimci bir gazete olacaktır. İzleyeceğimiz dünya görüşü yüzünden elbette işçi sınıfının sorunlarına ağırlık ve öncelik vereceğiz. Bütün olaylara sınıf bilinci açısından bakacağız yani. Öyleyse DISK istese de, istemese de biz DISK'in yanındayız. Bunu iyi biliyorsunuz. Dolayısıyla da işbirliği öneriniz ne olabilir? Benden ne isteyebilirsiniz ne verebilirsiniz? DISK'in haberlerine yer veremezsiniz, zaten o benim doğal görevim. Bana para vermez

kalksanız, o benim karakterime ve tutumuma aykırı. Devrimci işçilerimizin aidatlarından oluşmuş bir parayı, ne de olsa bir özel kuruluş alamam, bir patronun sermayesine katamam, dünya görüşüme aykırı. Bana üç beş bin abone bulun desem, niçin yapacak-sınız? Sayet gazetem namuslu bir çizgide, gerçekten gazete kimliğine kavuşursa, abone edeceğimiz o üç beş bin kişi veya kuruluş, gazetemizi zaten alacaklar. Gene sizlere, bana atlatma haber verin de diyemem. Çünkü, böylesi önemli bir haberinizin daha çok satan gazetelerde topluca çıkmasını bir devrimci kişi olarak ben isterim. Öyleyse DISK'le Politika arasında, o işbirliği dediğiniz şey ne olabilir arkadaş?"

Unutmam. Müşir Kaya arkadaş, DISK'in pek yakında bir ofset rotatif getireceğini, gazetemizi orada basabileceklerini söylemişti, bu işbirliği çerçevesi içinde. Doğrusu buna da şu yanıtı vermişim: "Ben, DISK ile bu tür bir ticari ilişkiye de karşıyım. Çünkü, biliyoruz DISK ticari bir kuruluş değildir. Öyleyse, onunla böylesi bir ticari ilişkiye nasıl girerim? Bu nedenle, gazetemizin, dünya görüşlerimiz açısından baş düşmanım olan Tercüman tesislerinde basılmasını tercih ederim. Çünkü, onlar bu ilişkimizi her zaman bir ticari ilişki olarak mütalaa ederler. Bundan kuşkuğum yoktur. Sermaye sınıfını ne denli sert eleştiririm eleştireyim, bu sermayedarlar gazetemizi basarlarsa parayı bastırırlar. Ama DISK?.. Çünkü biliyoruz, böylesi bir ilişki, sonunda beni DISK yöneticilerinin kullandığı yapıp çıkar. Bu özgülüğümü de, işçi sınıfının çıkarlarını düşünüyorum için feda edemem," demişim.

Bilmem ki, fincancı katırlarını ilk o gün mü ürkütmişim? Nitekim, Kemal Türkler beyin gayri menkulleriyle ilgili küçük bir yayın yazım üzerine, işçi kardeşlerimizin paracıklarından kelime milyonlar biçildi. Milyonlar dökerek, patronlardan kelime istediler. Tabii, bu isteğin gerisinde başka politik grupların, kuruluşların olduğu da su götürmez bir gerçektir.

Gazetemin içeriği ve yönelişleri konusunda CHP'den baskılar geldiği söyleniyor...

CHP çevresinden, görüşe başlamamın hemen aka-

binde yazdığım bir yazıya genel merkezden gelen küçük bir tepkiden başka, öyle açık bir tepki görmedim. Ama artık biliyorum, Türkiye'de bazı kirli politik oyunlar, öyle açık, yığılmasına oynanmıyor. İştiiğime göre Sayın Ecevit, gazetesinin eski başyazama, gazeteyi niçin onlara devrettiniz, demiş, biraz da sitekli bir biçimde. Hatta bir çeşit gizli görev vererek. Doğrusu, bu istihbarata inanmamak için de bir sebep yok. Nitekim, o eski başyazar arkadaş, gene ne yaptı, yaptı, gazetesinin başına, yerime geldi oturdu.

Gazetemin belediye başkanlarıyla, belediyeçilik sorunlarıyla biraz fazla uğraşmasının da CHP Genel Merkezine pek de hoşgörülle karşılanmadığı kanısındayım. Örneğin, son duyduklarım göre, Sayın Ecevit bazı belediye başkanlarına, danışmanlarını kastederek yakın çevrelerini temizleyin de öyle gelin yanına demiş. Bu danışmanların büyük çoğunluğunun gazetemizin yazar olması, dikkat çekicidir. Çünkü biz, CHP'nin bazı çağdışı sermaye partileriyle yeni bir koalisyonuna pek de taraftar olmamıştık. Sonra, CHP'nin CDP ile gizli gizli yürüttüğü birleşme hazırlıklarına da karşı çıkmıştık. Gene, her gün biraz daha artan anti-sol tutumuna da baygıt sert eleştiriler yöneltmiştik. Eminim, bunlar da fincancı katırlarını ürkütmemin başka nedenleridir.

Gazeteyi "TIP gazetesi" haline getirdiğiniz iddiaları var...

Bana ve gazetemeye yöneltilen en büyük iddia, gazeteyi TIP'in organı haline getirdiği şeklinde olmuştur. Bu konuda öylesine çok tezvirat yapılmıştır ki, gazetemuhabir olarak çalışan bir arkadaşım, çevreye yazı işleri müdürü olarak tanıtılmak istenmiştir. Gene, benim de İşçi Partisi'ne yeni kaydolduğum ve önumzdeki seçimlerde TIP'den aday olacağım dediğodulan yayılmıştır. TIP üyesi olmak insana onur verir, bundan kimsenin elbette kuşkusuz olmaz. Yani, TIP üyesi olsam, bunu iftihar ederek açıklarım. Nitekim, 12 Mart faşizmi tarafından kapatılmadan TIP üyesi idim.

Sunu kesin olarak söylemek isterim ki, gazetem sorumluluğunu yüklediğim şu kısa süre içinde bir an bir TIP organıymış gibi çıkmamıştır. Yani TIP'in bir yayın organı olmaması ve kesinlikle de olmaması, Çeşitli yalvarılarda belirtmiş olduğum gibi, bir etkin bir kamuoyu oluşturma aracı olan gazetesinin, herhangi bir örgütün organı olmamasına şiddetle karşıyım. Ancak, gene iftihar söyleyemiyim ki, başka ilkimiz gazetemizde sosyalist harekete kesinlikle küfrettilirmeycektik ve küfrettilirmedik.

Yani bugün kimsede, Politika gazetesinin son iki aylık yayın süresi içinde, ne sosyalist harekete küfredildiğini ve ne de gazetesinin TIP'in bir organı haline düniştirildiğini iddia edemez ve ispatlayamaz.

Gazetesinin sizin döneminizdeki gelişimine ilişkin bilgiler verebilir misiniz?

Gazetesinin kurucuları, anladığım kadanyla, ilk çıkışta bir kamuoyu oluşturuca organ çıkarmayı amaçlamışlardır. Amaç, kendi hesaplan olmuştur. Bu nedenle olsa gerek, ortada ne doğru dürüst bir tesis vardı, ne de sağlıklı bir müessesesi. Galiba Macaristan Basın Ateşesi'ne yaptığım bir espiyri yinelemek isterim. Beni ziyarete gelmişti. Gazetemizin idarehanesi, bilmem bilir misiniz, alt katta lokanta olduğu için yemek kokulardan arasından geçilerek çıkılan bir işhanının çatı katıydı. Daracık, eğri bğri, pis, dizensiz. İnsan, özellikle bir yabancıya karşı bu durumdanda mahcup oluyor. Ekselans ekselans diyerek konuşup duruyoruz. Bir ara dayanamadım. "Ekselans, dedim, sakın yanlış anlamayınız. İlgilil bir gazete değildir. Legaliz." Bunu şunun için anlattım. Göreve başladığımda, ortada gerçekten bir gazete filan yoktu sayılabılır. Bu dükiuntüyü gazete yapmaya çalışıyordum. Tabii okuyucular da saygı duymak gerekir. Nitekim ilk günler yüzübnü aşkın sayıda satan Politika, ben göreve başladığımda, filian ancak 6 bin adet satıyordu. Bu nedenle de, bazı dağıtıtlardan naylon faturaları filian alınmak zorunda da kalmışım. Ekim ayında ise, ortalaması günlük satışımız 10 binin üzerine çıktı. Gene dağıtıtlardan bu rakamlara göre para alındı yani. Bugün dağıtıtlardan ki, Politika'yı günlük satış 12-13 bin olarak beylelere devrettik. Bakalım bir Konfederasyon gazetesi olarak, bu eski yöneticisinin elinde yarıncı olacak. Görülecektir. Üzünüm, devrimci bir yayın organına, beklenilmedik bir yerdende böylesi bir darbe gelmesi. Anı bunu da beklenilmediğimiz demek. Öğrendik.